

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valmisteverotuslakia.

Esityksessä ehdotetaan, että eräitä valmisteverotuslain menettelysäännöksiä täsmennettäisiin jo aiemmin kansallisesti toimeenpannun valmisteverotusdirektiivin mukaisesti. Lakiin tehtäisiin myös eräitä muita teknisiä tarkistuksia.

Lisäksi ehdotetaan täydennettäväksi verovelvollisuutta etämyynnissä koskevaa säännöstä. Verovelvollisuus valmisteverojen suorittamisesta Suomeen olisi edelleen ensisijaisesti etämyyjällä, mutta tuotteiden ostaja olisi valmisteverotusdirektiivin mahdollistamalla tavalla myyjän lisäksi vastuussa verosta tietyissä etämyynnin tilanteissa. Ostaja vastaisi valmisteverosta yhteisvastuullisesti etämyyjän kanssa, jos myyjä ei ole noudattanut velvollisuuksiaan vaan on jättänyt ilmoittamatta Verohallinnolle tuotteista ennen niiden lähettämistä Suomeen eikä ole antanut vakuutta valmisteverojen suorittamisesta.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että etämyyjälle säädettäisiin velvollisuus antaa tuotteiden kuljettajalle Verohallinnon antama tunniste, joka olisi kuljetuksen aikana pyydettyä esitettävä toimivaltaiselle viranomaiselle. Tuotteet ostaneella yksityishenkilöllä olisi velvollisuus antaa kuljettajalle vastaava tunniste niin sanotussa etäostossa eli silloin, kun kyse on yksityishenkilön toisesta jäsenvaltiosta muuten kuin etämyynnillä ostamista tai matkustajatuontina tuomista tuotteista.

Ehdotettu ostajan yhteisvastuu valmisteverosta etämyynnissä kasvattaisi alkoholiveron tuottoa vuositasolla arviolta noin 5 miljoonaa euroa.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2024. Ostajan verovastuuta etämyynnissä ja kuljetuksen mukana seuraavaa tunnistetta koskevat säännökset tulisivat voimaan kuitenkin vasta 1.9.2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
2.1 Yleistä	3
2.2 Menettelysäännösten muutokset vuonna 2023.....	5
2.3 Etämyynti	5
2.3.1 EU-lainsäädäntö.....	5
2.3.2 Kansallinen lainsäädäntö.....	6
2.3.3 Käytäntö	9
3 Tavoitteet	13
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	13
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	13
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	14
4.2.1 Valmisteverotuslain menettelysäännökset	14
4.2.2 Etämyynti	14
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	15
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	15
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	16
5.2.1 Etämyynti	16
6 Lausuntopalaute.....	16
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	16
8 Voimaantulo	22
9 Toimeenpano ja seuranta	22
10 Suhde muihin esityksiin.....	22
LAKIEHDOTUS	23
Laki valmisteverotuslain muuttamisesta	23
VALITSE KOHDE.....	30
VALITSE KOHDE.....	30
[Kopioi säädöksen nimi tähän].....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan unionin neuvosto antoi 19.12.2019 direktiivin (EU) 2020/262 (uudelleen laadittu) valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä, jäljempänä *valmisteverotusdirektiivi*. Sitä on sovellettu unionissa 13.2.2023 alkaen. Samana päivänä tulivat voimaan direktiivin toimeenpanosta johtuvat kansalliset lainsäädäntömuutokset. Kansallinen toimeenpano edellyttää vielä eräitä menettelysääntöjen tarkistuksia.

Lisäksi valmisteverotuslakiin liittyen pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelma sisältää kirjauksen ostajan verovelvollisuuden laajentamisesta alkoholin verkkokaupassa. Kirjaus koskee valmisteverolainsäädännössä tarkoitettua alkoholin etämyyntiä. Hallitusohjelman veropolitiikan linjaa koskevan liitteen C. mukaan toimella arvioitiin saatavan vuotuista verotuottoa lisää 20 miljoonaa euroa. Vaikutusarviossa mainituilla perusteilla tämän ei kuitenkaan odoteta toteutuvan.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa.

Esityksestä pyydettiin lausuntoa keskeisiltä ministeriöiltä, viranomaisilta sekä toimialan yrityksistä, kaupan alaa ja veronmaksajia edustavilta järjestöiltä, yhteensä X taholta. Lausuntopyyntö julkaistiin lisäksi valtiovarainministeriön julkisella verkkosivulla. Lausuntopyyntö, saadut lausunnot ja lausuntotiivistelmä ovat julkisessa palvelussa osoitteessa...

(täydennetään)

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Yleistä

Valmisteverotuksen peruseriaatteet on EU:ssa yhdenmukaistettu valmisteverotusdirektiivissä. Siinä vahvistetaan tupakkatuotteiden, alkoholijuomien ja energiatuotteiden valmisteveroja koskeva yleinen järjestelmä, ja käsitellään erityisesti valmisteveron alaisten tuotteiden tuotantoa, varastointia ja siirtämistä jäsenvaltioiden välillä. Direktiivin päätavoite on mahdollistaa tuotteiden vapaa liikkuminen EU:n alueella ja samalla varmistaa valmisteverosaatavan oikea kantaminen jäsenvaltioissa. Verovelvollisuus syntyy siinä ajankohtana ja siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteet luovutetaan kulutukseen. Verolajikohtaisissa valmisteverodirektiiveissä säädetään muun muassa tuotteiden vähimmäisverotasoista ja verotuksen rakenteesta.

Helmikuusta 2023 alkaen sovelletun valmisteverotusdirektiivin päätavoitteet olivat valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja koskevan menettelyn sähköistämisen laajentaminen, jotta sisämarkkinat toimisivat entistä sujuvammin ja jotta samalla valvontaa voitaisiin parantaa petosten ehkäisemiseksi ja jotta paperisista siirtoasiakirjoista voitaisiin luopua lähes kokonaan. Samalla yksinkertaistettiin hallinnollisia menettelyjä, joita EU:n ja kansallisten viranomaisten sekä toimijoiden on noudatettava.

EU:n valmisteverotuksen lähtökohtana on luvanvarainen järjestelmä, jossa valmisteveron alaisien tuotteiden valmistaminen, varastointi ja siirrot tapahtuvat verottomina väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä voidaan tuotteita siirtää valtuutettujen toimijoiden kesken jäsenvaltioiden välillä tai tuonnin jälkeen vastaanottajalle tai viettäväksi yhteisön ulkopuolelle. Valmisteverotusdirektiivi sisältää myös säännökset toisessa jäsenvaltiossa aiemmin verotettuja tuotteiden siirtoja koskien. Nämä säännökset koskevat sekä kaupallisiin tarkoituksiin että henkilökohtaiseen käyttöön hankittuja tuotteita. Sekä verottomasti siirrettävät että kertaalleen verotetut valmisteveron alaiset tuotteet liikkuvat unionissa tietokoneistettua valvontajärjestelmää käyttäen ja paperisista asiakirjoista on pitkälti luovuttu.

Valmisteverotusdirektiivi on toimeenpantu Suomessa valmisteverotuslailla (182/2010). Valmisteverotuslaissa säädetään valmisteverotuksessa noudatettavasta menettelystä, verovelvollisuudesta, verovapauksista ja valvonnasta. Valmisteveroja koskevat aineelliset säännökset ovat pääosin tuotekohtaisissa valmisteverolaeissa, joihin sisältyy myös verolajikohtaisia menettelysäännöksiä.

EU:ssa yhdenmukaistettuja valmisteveroja kannetaan nestemäisistä polttoaineista, sähköstä, maakaasusta, kivihiilestä, alkoholista ja alkoholijuomista sekä tupakkatuotteista. Valmisteverotusdirektiivi mahdollistaa tietyin edellytyksin valmisteverojen kantamisen kansallisesti myös muista tuotteista. Suomessa valmisteveroa kannetaan kansallisesti esimerkiksi virvoitusjuomista, juomapakkauksista, mäntyöljystä, turpeesta, savukepaperista ja sähkösavukeneesteistä.

Valmisteverotuksessa on lähtökohtana alueperiaate, jonka mukaan jokainen EU:n jäsenvaltio verottaa sen alueella tapahtuvaa tuotteiden kulutusta. Valmisteveron alaisia tuotteita voidaan valmistaa, jalostaa, pitää hallussa ja siirtää veroa suorittamatta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Järjestelmän tarkoituksena on helpottaa tuotteiden vapaata liikkumista jäsenvaltioiden välillä ennen kulutukseen luovuttamista. Koska tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomana, se edellyttää valvontaa verotulojen turvaamiseksi.

Ahvenanmaa ei kuulu EU:n veroalueeseen. Ahvenanmaan ja muun Suomen välisestä verorajasta johtuvista poikkeuksista verotuksessa säädetään Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisä- ja valmisteverolainsäädäntöön annetussa laissa (1266/1996). Verorajaa lukuun ottamatta Ahvenanmaalla sovelletaan samoja veroperusteita ja samaa valmisteverojärjestelmää kuin muualla Suomessa.

Valmisteverotuslaki sisältää säännökset sellaisten tuotteiden verottamisesta, joista vero on jo maksettu toisessa jäsenvaltiossa ja jotka luovutetaan täällä kaupallisessa tarkoituksessa. Verovelvollinen on tällöin se, joka vastaanottaa tuotteita Suomessa. Sisämarkkinaperiaatteen mukaisesti toisesta jäsenvaltiosta Suomeen saapuva yksityishenkilö saa tuoda tuotteet verotta mukanaan edellyttäen, että ne tulevat hänen omaan käyttöönsä ja hän kuljettaa ne itse. Kyse on tällöin niin sanotusta matkustajatuonnista. Laki sisältää säännökset niistä kriteereistä, jotka tulee ottaa huomioon arvioitaessa sitä, onko tuotteet tuotu omaan käyttöön vai kaupallisessa tarkoituksessa. Jos tuotteet on tuotu kaupallisessa tarkoituksessa, tuotteista on maksettava valmistevero.

Verohallinto vastaa valmisteverotuksen toimittamisesta, yleisestä verovalvonnasta ja muista valmisteverotukseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Tulli kantaa valmisteverot kuitenkin tietyissä maahantuontiin liittyvissä tilanteissa tullauspäätöksellä ja tullia koskevien menettelysäännösten mukaan. Myös muutoksenhakuun sovelletaan näissä tilanteissa tullilainsäädäntöä. Tullimenettelyistä säädetään tullikoodeksissa ja sitä täydentävässä kansallisessa tullilaissa (304/2016). Valmisteveron määrittämisen aineelliset perusteet määräytyvät kuitenkin valmisteverolainsäädännön mukaan. Käytännössä valmisteverot kannetaan tullauksen yhteydessä lä-

hinnä EU:n ulkopuolelta saapuvista pienlähetyksistä sekä niistä matkustajien unionin ulkopuolelta mukanaan tuomista tuotteista, joista tulee kannettavaksi valmisteveroa. Tullilla on myös kaikkea valmisteverotusta koskeva valvontatehtävä, joka kattaa muun muassa matkustajatuonnin valvonnan. Tulli vastaa lisäksi valmisteverotukseen liittyvästä rikostutkinnasta.

2.2 Menettelysäännösten muutokset vuonna 2023

Uudelleen laadittu valmisteverotusdirektiivi on toimeenpantu valmisteverotuslain muuttamisesta annetulla lailla 1213/2021. Laki tuli voimaan 13.2.2023. Muutokset koskivat yhdenmuikaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden unionin jäsenvaltioiden välisiä siirto- ja valvontamenettelyjä. Merkittävimmät muutokset liittyivät tietokoneistetun valvontajärjestelmän (EMCS) laajentamiseen. Sähköistä valvontajärjestelmää sovelletaan nykyisin verottomien tuotteiden siirtojen lisäksi siirrettäessä tuotteita, jotka on jo luovutettu kulutukseen yhdessä jäsenvaltiossa ja siten kertaalleen verotettu. Samalla siirtojen valvonnan sähköistymisen myötä paperisista asiakirjoista luovuttiin. Direktiivin mukaisesti laissa säädetään neljästä uudesta toimijatyypistä, joilla on oikeus tietokoneistettua valvontajärjestelmää käyttäen lähettää tai vastaanottaa kulutukseen jo luovutettuja tuotteita kaupallisessa tarkoituksessa. Laissa käytetään termejä varmistettu lähettäjä ja väliaikaisesti varmistettu lähettäjä sekä varmistettu vastaanottaja ja väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja. Toimijoiden tulee rekisteröityä Verohallinnon rekisteriin ennen toiminnan aloittamista.

Lisäksi lailla tarkennettiin säännöksiä, jotka koskevat valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja tilanteissa, joihin sovelletaan osin myös tullilainsäädäntöä. Valmisteverotuslakiin tehtiin valmisteverotusdirektiiviä vastaavasti mukautukset jo aiemmin muutettujen tullikoodeksin säännösten perusteella sekä tarpeelliset selkeytykset tilanteissa, joissa sovelletaan sekä valmistevero- että tullilainsäädäntöä. Direktiivin toimeenpano edellytti myös eräitä muita tarkennuksia ja ajantasaistuksia oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin (768/2016), jäljempänä *oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaki*, jota sovelletaan myös valmisteverotukseen.

Valmisteverotusdirektiivin kansallinen toimeenpano edellyttää vielä eräitä menettelysäännösten täsmennyksiä ja selvennyksiä.

2.3 Etämyynti

2.3.1 EU-lainsäädäntö

Valmisteveronalaisten tuotteiden etämyynnistä säädetään valmisteverotusdirektiivin 44 artiklassa. Artikla vastaa sisällöllisesti aiemmin voimassa ollut valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2008/118/EY etämyyntiä koskevaa 36 artiklaa yhtä periaatteellista muutosta lukuun ottamatta. Aiemmin jäsenvaltioilla oli halutessaan mahdollisuus vaatia veroedustajan nimittämistä, mutta nykyisin jäsenvaltiot voivat sallia veroedustajan käytön, jos etämyyjä haluaa sellaisen nimittää.

Valmisteverotusdirektiivin mukaan valmistevero kannetaan määräjäsenvaltiossa sellaisista toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista tuotteista, jotka toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut muu kuin valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja tai varmistettu vastaanottaja, joka ei harjoita itsenäistä taloudellista toimintaa, on ostanut ja jotka itsenäistä taloudellista toimintaa harjoittava lähettäjä tai joku hänen puolestaan on suoraan tai välillisesti lähettänyt tai kuljettanut toisen jäsenvaltion alueelle. Lähettäjä on velvollinen maksamaan valmisteveron määräjäsenvaltiossa. Verovelvollisuus syntyy, kun tuotteet luovutetaan määräjäsenvaltiossa.

Lähtettäjä voi myös nimetä määräjäsenvaltioon sijoittautuneen veroedustajan, joka on velvollinen maksamaan valmisteveron lähtettäjän puolesta.

Tuotteiden lähtettäjän ja tämän mahdollisesti nimeämän veroedustajan on oltava rekisteröitynyt ennen valmisteveron alaisen tuotteiden lähtettämistä sekä asetettava vakuus valmisteveron maksamisesta määräjäsenvaltion vahvistamin edellytyksin. Kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ensimmäisessä jäsenvaltiossa kannettu valmistevero on palautettava lähtettäjälle tämän pyynnöstä sillä edellytyksellä, että lähtettäjä tai veroedustaja on rekisteröitynyt ennen tuotteiden lähtettämistä ja asettanut vakuuden, maksanut veron sen jälkeen kun tuotteet on määräjäsenvaltiossa luovutettu ja pitänyt kirjaa luovutetuista tuotteista. Jäsenvaltiot voivat yksinkertaistaa näitä vaatimuksia kahdenvälisen tai monenvälisen sopimusten mukaisesti. Direktiivin 44 artiklan 3 kohdan nojalla jäsenvaltiot voivat lisäksi määrätä, että jos lähtettäjä tai veroedustaja ei ole rekisteröitynyt ja asettanut vakuutta, valmisteverovelvollinen on valmisteveron alaisen tuotteiden vastaanottaja.

2.3.2 Kansallinen lainsäädäntö

Taustaa

Etämyyntiä koskevat säännökset sisällytettiin kansalliseen lainsäädäntöön Euroopan unioniin liittyttäessä. Tuolloin voimassa olleessa valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta annetussa neuvoston direktiivissä (92/12/ETY) ja vuoden 1995 alussa voimaan tulleessa kansallisessa valmisteverotuslaissa 1469/1994, jolla direktiivi täytäntöönpantiin, käytettiin etämyynnistä käsitettä kaukomyynti. Kansallisessa laissa etämyynnin edellytettiin direktiivin mahdollistamalla tavalla käyttävän Suomessa veroedustajaa. Verosaatavien turvaamiseksi kaukomyyjälle ja veroedustajalle säädettiin yhteisvastuu Suomeen suoritettavasta verosta. Kaukomyyntiä käsittävää toimintaa ei tuohon aikaan kuitenkaan juuri vielä ollut.

Verkkokauppa yleistyi 2000-luvulla, ja tällöin syntyi tarve selkeyttää kaukomyyntiä koskevaa sääntelyä. Lakiin lisättiin muun muassa menettelysäännökset, joita kaukomyynnin tuli noudattaa. Tavoitteena oli selkeyttää ja täsmentää valmisteveron alaisen tuotteiden kaukomyyntiin liittyviä säännöksiä ja mahdollistaa näin aiempaa paremmin viranomaisten puuttuminen sellaiseen toimintaan, jonka tarkoituksena oli verojen välttäminen. Samalla luovuttiin valmisteverotuslakiin sisältyneestä vaatimuksesta asettaa veroedustaja ja lisättiin lakiin verotusmenettelysäännökset niitä tilanteita varten, joissa kaukomyyjä ei ole asettanut veroedustajaa Suomeen. Muutoksilla haluttiin mahdollistaa kaukomyynti Suomeen myös silloin kun veroedustajan asettaminen olisi ollut myynnin satunnaisuudesta joutuen hallinnollisesti liian raskas ja kallis velvoite yksittäiseen myyntitapahtumaan nähden. Lainmuutokset tulivat voimaan 1.8.2007.

Muutoksia koskevassa hallituksen esityksessä HE 16/2007 vp todettiin, että osa kaukomyyjistä toimi ilman veroedustajaa siten, että kukaan ei maksanut veroja Suomessa kulutetuista tuotteista, joten osa kaukomyynnillä Suomeen myydyistä valmisteveron alaisista tuotteista jäi verottamatta. Kaukomyyntiä Suomeen säännöllisesti harjoittavat yritykset olivat toisiin jäsenvaltioihin rekisteröityneitä yhtiöitä, joiden omistajat olivat useimmissa tapauksissa suomalaisia. Kaukomyynnistä suurin osa tapahtui Virossa ja Saksasta käsin johtuen näiden maiden alhaisista verotasoista sekä lyhyestä kuljetusetäisyydestä Suomeen. Hallituksen esityksen mukaan eräät kaukomyyjät olivat ilmoittaneet, että ne eivät osallistu kuljetuksen järjestämiseen, eivätkä näin ollen katsoe olevansa velvollisia asettamaan veroedustajaa Suomeen tai maksamaan tuotteista tänne veroja. Oli kuitenkin osoittautunut, että todellisuudessa näissäkin tapauksissa myyjillä oli ollut selkeä rooli tuotteiden toimittamisessa ostajille.

Voimassa olevat säännökset

Valmisteverotuslain etämyyntiä koskevat säännökset perustuvat vuoden 2008 valmisteverotusdirektiiviin. Koska valmisteverotuslaissa ei edellytetä, että etämyyjän tulee nimetä Suomeen veroedustaja, etämyyntiä koskevia säännöksiä ei ollut tarpeen muuttaa vuoden 2020 direktiivimuutoksen johdosta.

Valmisteverotuslain etämyyntisääntelyä sovelletaan sekä yhdenmukaistetun että kansallisen valmisteveron alaisiin tuotteisiin. Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita ovat muun muassa alkoholijuomat, nestemäiset polttoaineet ja niin sanotut perinteiset tupakkatuotteet, kuten savukkeet ja sikarit. Kansallisen valmisteveron alaisia ovat puolestaan muun muassa virvoitusjuomat, eräät juomapakkaukset sekä niin sanotut uudet tupakkatuotteet, kuten sähkösavu-kenesteet, kuumennettavat tupakkatuotteet ja savuttomat nikotiinituotteet.

Valmisteverotuslain mukaan etämyynnillä tarkoitetaan sitä, että myyjä tai joku myyjän puolesta suoraan tai välillisesti lähettää tai kuljettaa tuotteet toisesta EU-maasta yksityishenkilölle Suomeen. Etämyyjällä tarkoitetaan myyjää, joka myy tuotteita Suomeen etämyynnillä. Etämyyjä voi kuljettaa tai lähettää tuotteet Suomeen itse tai antaa toimituksen esimerkiksi kuljetusyhtiön tehtäväksi. Laissa tarkoitettua etämyynnistä on kysymys aina silloin, kun myyjä jollakin tavoin osallistuu suoraan tai välillisesti tuotteiden lähettämiseen, kuljettamiseen tai kuljetuksen järjestämiseen. Esimerkiksi toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut verkkokauppa, joka markkinoi ja myy tuotteitaan suomalaisille yksityishenkilöille Suomeen ja osallistuu jollakin tavalla tuotteiden kuljetukseen tai sen järjestämiseen, on laissa tarkoitettu etämyyjä.

Etämyynnissä myyjä on verovelvollinen Suomeen kuljetetuista tuotteista. Ennen tuotteiden lähettämistä ostajalle etämyyjän on ilmoitettava lähetyksestä Verohallinnolle ja annettava lähetyskohtainen vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Jos kyse on kansallisen valmisteveron alaisista tuotteista, kuten virvoitusjuomista, vakuutta ei vaadita. Jos etämyyjä ei noudata mainittuja velvollisuuksiaan, Verohallinto määrää tälle oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaissa säädetyn laiminlyöntimaksun.

Etämyyjä voi halutessaan nimetä veroedustajan maksamaan valmisteverot Suomeen puolestaan. Tällöin verovelvollinen on veroedustaja. Etämyyjä on kuitenkin vastuussa veroedustajan suorittavasta valmisteverosta kuin omasta verostaan. Veroedustajalla tarkoitetaan Suomessa asuvaa luonnollista henkilöä tai Suomeen sijoittautunutta oikeushenkilöä, jonka etämyyjä on nimenmynyt ja jolle Verohallinto on hakemuksesta myöntänyt luvan suorittaa valmisteverot etämyyjän puolesta Suomessa vastaanotetuista tuotteista. Veroedustajan on Verohallinnon vaatimuksesta annettava vakuus valmisteverojen maksamisesta. Tämä lupaan liittyvä vakuus korvaa yksittäiset lähetyskohtaiset vakuudet. Veroedustajan luvan on oltava voimassa toiminnan alkaessa ja sen aikana.

Etämyyjän ja veroedustajan valmisteverovelvollisuus syntyy, kun valmisteveron alaiset tuotteet luovutetaan Suomessa. Valmisteveroa on suoritettava sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuote luovutetaan Suomessa.

Valmisteverotuslakiin ei ole sisällytetty valmisteverotusdirektiivin mahdollistamaa säännöstä siitä, että ostajasta tulee verovelvollinen, jos myyjä ei ole noudattanut velvollisuuttaan rekisteröityä ja antaa vakuus.

Valmisteverojen ilmoittamisesta ja maksamisesta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaissa. Etämyyjän on annettava veroilmoitus kalenterikuukauden mittaisen verokauden aikana Suomessa luovutetuista tuotteista. Verokausikohtainen veroilmoitus on annettava ja

vero maksettava viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 12 päivänä. Jos etämyyjä ei ole ilmoittanut Verohallinnolle lähetettävistä tuotteista ennakoon eikä antanut yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista tuotteista vakuutta, ilmoitus- ja maksuaikaa ei ole. Tällöin veron ilmoittamis- ja maksuvelvollisuus syntyy heti tuotteiden saavuttua Suomeen.

Veroedustajalla on luvanhaltijana kuukauden pidempi ilmoittamis- ja maksuaika kuin etämyyjällä: veroilmoitus on annettava ja vero maksettava viimeistään verokautta seuraavan toisen kalenterikuukauden 12 päivänä.

Yksityishenkilö voi hankkia Suomesta käsin toisessa jäsenvaltiossa verotettuja valmisteveron alaisia tuotteita myös siten, että myyjä ei osallistu kuljetuksen järjestämiseen millään tavoin. Kyse on tällöin valmisteverotuslain 74 §:n mukaisesta yksityishenkilön hankinnasta, josta käytetään puhekielessä vakiintuneesti nimitystä etäosto. Siinä yksityishenkilö muuten kuin matkustajatuontina tai etämyynnillä hankkii toisesta jäsenvaltiosta omaan käyttöönsä valmisteveronalaisia tuotteita ja järjestää niiden kuljetuksen Suomeen itsenäisesti ilman myyjän suoraa tai välillistä osallistumista kuljetuksen järjestämiseen. Tuotteet voi kuljettaa maahan joko toinen yksityishenkilö tai elinkeinonharjoittaja. Etäostossa ostaja on verovelvollinen hankkimistaan tuotteista. Ostajan lisäksi tuotteiden kuljettamiseen osallistunut yksityishenkilö tai ammattimainen elinkeinonharjoittaja sekä tuotteita Suomessa hallussaan pitävä, kuten niiden varastoija, ovat vastuussa verosta. Ostajan on ennen tuotteiden lähettämistä toisesta jäsenvaltiosta ilmoitettava niistä Verohallinnolle ja annettava yhdenmukaistetun veron alaisista tuotteista vakuus. Ostajan on annettava Verohallinnolle etäostolla hankkimistaan tuotteista veroilmoitus kalenterikuukauden mittaiselta verokaudelta kyseisen verokauden aikana Suomeen saapuneista tuotteista. Veroilmoitus on annettava ja vero on maksettava viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 12 päivänä.

Yksityishenkilön ulkomaisesta verkkokaupasta hankkimista valmisteveron alaisista tuotteista, kuten alkoholijuomista ja virvoitusjuomista, tulee siis kaikissa tapauksissa maksaa valmisteverot Suomeen. Alkoholijuomista ja useimmista virvoitusjuomista on lisäksi maksettava eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetussa laissa (1037/2004) säädettyä juomapakkausveroa. Verovelvollinen on joko myyjä tai ostaja riippuen siitä, onko kyse etämyynnistä vai etäostosta. Ainoastaan siinä tapauksessa, että yksityishenkilö kuljettaa omaan käyttöönsä hankkimansa tuotteet itse mukanaan Suomeen matkustajatuontina, tuotteista ei makseta valmisteveroa Suomeen.

Muun kuin yksityishenkilön, kuten yrityksen ja toiminimen, hankintoihin ulkomaisista verkkokaupoista ei sovelleta etämyyntiä koskevia säännöksiä vaan niihin sovelletaan valmisteverotuslain 75 §:n kaupallisen hallussapidon säännöksiä. Tuotteiden vastaanottaja on tällöin aina verovelvollinen hankkimistaan tuotteista.

Alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) ja tupakkaverosta annetun lain (1479/1994) alaisten tuotteiden etämyynnin kohdalla tulee ottaa huomioon myös muu kuin valmisteverolainsäädäntö. Alkoholijuomien myynnistä, maahantuonnista, kuljetuksesta ja hallussapidosta säädetään alkoholilaissa (1102/2017). Oikeustila alkoholin etämyyntisääntelyn osalta on tällä hetkellä epäselvä. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan alkoholilain etämyyntiä koskevaa sääntelyä selkiytetään yksiselitteiseksi siten, että suomalaisilla on oikeus ostaa etämyyntimenettelyn kautta alkoholia toisissa EU-maissa toimivilta yrityksiltä. Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt tätä koskevan säädöshankkeen tammikuussa 2024 (STM 4:00/2024).

Tupakkatuotteiden myynnistä säädetään tupakkalaissa (549/2016). Tupakkalain mukaan tupakkatuotteiden, sähkösavukkeiden, nikotiininesteiden ja poltettavaksi tarkoitettujen kasviperäisten tuotteiden rajat ylittävä etämyynti on kielletty. Savuttomien nikotiinituotteiden etämyyntiä ei ole tupakkalaissa kielletty. Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee savuttomia nikotiinituotteita koskevia säännöksiä tupakkalakiin (STM 29:00/2023). Syksyllä 2023 lausuntokierroksella olleen hallituksen esityksen luonnoksen mukaan savuttomien nikotiinituotteiden etämyynti kiellettäisiin.

Valmisteveronalaisten tuotteiden etämyynnissä on kyse myös arvonlisäverollisesta tapahtumasta. Arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan valmisteveron alaisten tavaroiden etämyynnistä on kyse silloin, kun tavarat ostaa yksityishenkilö ja myyjä osallistuu suoraan tai välillisesti tavaroiden kuljetukseen EU-maiden välillä. Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY täytäntöönpanotoimenpiteistä annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011 5 a artiklassa on määritelty tarkemmin, mitä kuljetuksen suoralla tai välillisellä järjestämisellä tarkoitetaan. Verovelvollisuus määräytyy arvonlisäverolaissa ja valmisteverotuslaissa yhteneväisesti siten, että etämyyjä on sekä arvonlisäverovelvollinen että valmisteverovelvollinen etämyynnissä. Etämyynnissä arvonlisävero kannetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa tavarankuljetus ostajalle päättyy. Vastaavasti ostajan järjestäessä kuljetuksen itsenäisesti ei myyntiin sovelleta arvonlisäverolain etämyyntiä koskevia säännöksiä kuten ei valmisteverotuslain etämyyntisäännöksiäkään. Tavarankuljetuspaikka on arvonlisäverotuksessa tällöin se jäsenvaltio, josta tuotteet lähetetään tai kuljetus alkaa. Myyjä on velvollinen suorittamaan myynnistään arvonlisäveron kyseiseen jäsenvaltioon.

2.3.3 Käytäntö

Valmisteveron alaisten tuotteiden etämyynnissä Suomeen on käytännössä kyse pääsääntöisesti alkoholijuomien ostamisesta toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneista verkkokaupoista. Etämyyntisäännökset sinänsä kattavat myös muut valmisteveron alaiset tuotteet sekä kaikenlaisen etämyynnin jakelukanavasta riippumatta eli verkkokaupan lisäksi esimerkiksi puhelin- ja posti-myynnin.

Vuoden 2022 lopussa Suomessa toimi yhdeksän Verohallinnon hyväksymää etämyyjän asettamaa veroedustajaa. Veroedustajan luvista kaksi koski ainoastaan virvoitusjuomaveroa ja loput seitsemän alkoholiveroa joko yksinomaan tai virvoitusjuomaveron lisäksi. Vuoden 2023 lopussa veroedustajan lupia oli kymmenen, joista kahdeksan koski alkoholiveroa. Veroedustajien luvat kattoivat myös juomapakkausveron.

Vuonna 2022 veroedustajat ilmoittivat verotettaviksi vajaa 96 000 litraa alkoholijuomia ja maksoivat niistä yhteensä noin 420 000 euroa alkoholi- ja juomapakkausveroja. Vuonna 2023 veroedustajat antoivat veroilmoituksen noin 90 000 alkoholijuomalitrasta ja alkoholi- ja juomapakkausverojen määrä oli noin 360 000 euroa.

Veroedustajan nimenneiden etämyyjien lisäksi Suomeen hankitaan alkoholijuomia lukuisilta muilta etämyyjiltä. Vuonna 2022 etämyyjät maksoivat alkoholi- ja juomapakkausveroja yhteensä noin 145 000 euroa noin 41 000 litrasta alkoholijuomia. Noin 80 prosentista näistä alkoholijuomista oli tehty Verohallinnolle lain vaatima ennakoilmoitus. Vuonna 2023 etämyyjät ilmoittivat verotettaviksi reilut 24 000 litraa alkoholijuomia, joista maksettiin alkoholi- ja juomapakkausveroja yhteensä noin 103 000 euroa. Noin 95 prosentista näistä juomista oli tehty ennakoilmoitus.

Yksityishenkilöt tekivät Verohallinnolle vuonna 2022 ennakoilmoituksen vajaasta 43 000 tilaamastaan alkoholijuomalitrasta ja vuonna 2023 vajaasta 37 000 litrasta. Kyse oli verkkokaupoista tehdyistä alkoholijuomien etäostoista, joista maksettujen verojen määrä oli noin 195 000 euroa vuonna 2022 ja noin 170 000 euroa vuonna 2023.

Verkkokaupoista joko etämyynnillä tai etäostoina hankituista ja verotettaviksi ilmoitetuista alkoholijuomista maksettiin alkoholi- ja juomapakkausveroa yhteensä noin 760 000 euroa vuonna 2022 ja noin 630 000 euroa vuonna 2023.

Alkoholijuomien verkkokauppaa ja sen tosiasiallista laajuutta seurataan osana Verohallinnon ja Tullin verovalvontaa. Verohallinto ja Tulli ovat arvioineet verovalvontahavaintojensa perusteella, että vain murto-osasta verkkokaupassa myydyistä ja ostetuista alkoholijuomista maksetaan alkoholivero Suomeen siten kuin lain mukaan kuuluisi. Verohallinnon arvion mukaan esimerkiksi vuonna 2021 vain noin yhdestä prosentista verkkokaupasta ostetuista alkoholijuomista maksettiin valmisteverot säännösten mukaisesti.

Verotuksen oikeellisuuden varmistamiseksi ja verotulojen kertymisen tehostamiseksi eduskunta myönsi vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa Verohallinnolle ja Tullille yhteensä vajaan 2,8 miljoonan euron lisärahoituksen alkoholijuomien verkkokaupan valvontaan. Lisärahoituksella Verohallinto ja Tulli tehostivat verkkokaupan valvontaa marraskuun 2022 alusta vuoden 2023 loppuun.

Tehostetun valvontajakson aikana Tulli pidätti tullilain (304/2016) nojalla yli 5 200 Suomeen tullutta verkkokauppatilausta, joista ei ollut tehty laissa vaadittua ennakoilmoitusta. Tilaukset sisälsivät yli 410 000 litraa alkoholijuomia, jotka oli hankittu yli 150 eri verkkokaupasta. Verohallinto teki valmisteverotuslain nojalla haltuunottopäätöksen noin 100 000 pidätetyn litran osalta.

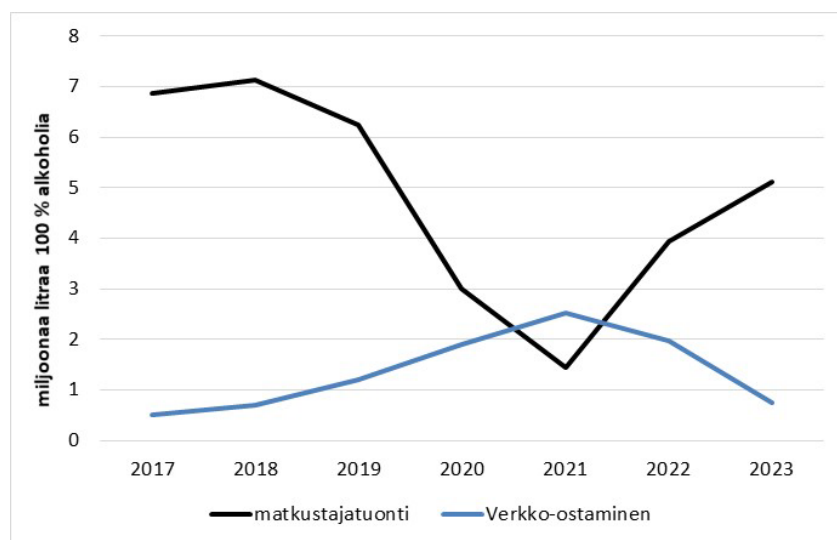
Verohallinto määräsi Tullin pidättämistä alkoholijuomista alkoholi- ja juomapakkausveroa veronkorotuksineen yhteensä noin miljoona euroa. Vero määrättiin joko etämyyjälle tai ostajalle sen mukaan, oliko kyse etämyynnistä vai etäostosta. Helmikuuhun 2024 mennessä etämyyjät olivat maksaneet niille määrättyt verot vain yksittäisten tilausten osalta. Tilanteissa, joissa toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut etämyyjä ei maksa verotuspäätöksellä määrättyjä valmisteveroja, veroja voidaan periä muista jäsenvaltioista kansainvälisen perintäyhteistyön avulla.

Tehostetun valvontajakson aikana Verohallinnossa valmistui kuusi ulkomaisiin alkoholijuomien verkkokauppoihin kohdistunutta verotarkastusta. Tarkastusten perusteella etämyyjille määrättiin maksettavaksi veronkorotuksineen 9,85 miljoonaa euroa valmisteveroja ja 1,37 miljoonaa euroa arvonlisäveroa vuosien 2020–2022 verokausilta.

Sellaiset alkoholijuomien tilaukset, joista ei ilmoitettu Verohallinnolle, vähenivät viranomais-ten arvion mukaan valvontajakson aikana merkittävästi, noin 60 prosenttia. Toisaalta valvontajakson aikana ei havaittu, että lain mukaiset ilmoitukset verkkokauppatilauksista olisivat lisääntyneet.

Verohallinnon ja Tullin verovalvonnan lisäksi alkoholijuomien verkkokaupan laajuutta seurataan osana haastatteluihin perustuvaa säännöllisesti toteutettavaa kyselytutkimusta¹. Kyselytutkimuksella on kerätty tietoa alkoholijuomien verkko-ostoista vuodesta 2017. Ulkomaisista verkkokaupoista tilattavan alkoholin määrä on kyselyn mukaan kasvanut seuranta-aikana. Alkoholijuomien verkko-ostamisen määrä oli ennen koronapandemian alkua noin 1,2 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia vuonna 2019, mikä muodosti noin kolme prosenttia alkoholin kokonaiskulutuksesta. Keväällä 2020 alkanut koronapandemia ja siitä aiheutuneet matkustusrajoitukset vähensivät huomattavasti alkoholin matkustajatuontia verkko-ostojen samalla lisääntyessä siten, että vuonna 2021 alkoholijuomien verkko-ostamisen määrä ylitti matkustajatuontin määrän, kuten alla olevasta kuvasta nähdään. Rajoitusten poistumisen ja matkustamisen elpymisen myötä alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi merkittävästi vuoden 2022 alun jälkeen ja ulkomailta tehdyt alkoholijuomien verkko-ostot puolestaan vähenivät. Vuonna 2023 alkoholijuomien verkko-ostaminen väheni edelleen.

Kuva. Alkoholijuomien matkustajatuonti sekä verkko-ostaminen vuosina 2017-2023, miljoonaa litraa 100-prosenttista alkoholia (täytyy tarkentaa pystyakseli)

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus.

Vuonna 2023 alkoholijuomia ostettiin ulkomaisista verkkokaupoista kyselytutkimuksen mukaan runsas 7 miljoonaa litraa eli noin 0,7 miljoonaa litraa sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. Määrä on runsas kolmasosa tutkimuksen mukaiseen vuoden 2022 ostomäärään verrattuna. Litramääräisessä tarkastelussa verkko-ostaminen painottuu oluihin, mutta sataprosentti-

¹ Kyselytutkimuksen toteuttaa Verian (entinen Kantar Public) Alko Oy:n, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen, valtiovarainministeriön ja Valviran toimeksiannosta. Kyselyn tulokset perustuvat vuositasolla noin 26 000 haastatellun vastauksiin. Haastateltavilta kysytään samassa yhteydessä myös alkoholijuomien matkustajatuonnista.

sena alkoholina tarkasteltaessa suurin juomaryhmä oli väkevät alkoholijuomat noin 40 prosentin osuudella kaikista verkko-ostoista. Oluen, juomasekoitusten ja siidereiden yhteenlaskettu osuus oli 35 prosenttia ja viinien 24 prosenttia.²

Maksettuja alkoholiveroja voidaan verrata kyselytutkimuksen mukaisen verkko-ostamisen määrän perusteella laskettavaan alkoholiveron määrään, joka olisi ollut arviolta runsas 50 miljoonaa euroa vuonna 2019. Vuosina 2020–2022 verkko-ostamiselle laskettava alkoholiveron määrä olisi ollut noin 70–100 miljoonaa euroa ja vuonna 2023 runsas 30 miljoonaa euroa. Nämä veromäärät kuvastavat arviota verovajeesta eli sitä alkoholiveron määrää, joka olisi pitänyt maksaa verkko-ostoista. Vastaavaa verokertymälisäystä ei kuitenkaan syntyisi, jos esimerkiksi kaikkea alkoholijuomien verkkokauppaa voitaisiin tarkalleen valvoa ja verottaa. Alkoholijuomien verkkokaupan taustalla on pitkälti verkkokauppojen sijoittautumisvaltioiden Suomeen verrattuna alhaisemmat verotasot ja siten halvemmat alkoholijuomien hinnat, eikä verkkokauppaostojen määrä todennäköisesti toteutuisi saman suuruisena myyntinä, jos verot maksettaisiin lain mukaisesti Suomeen. Tämä johtuu siitä, että osa alkoholijuomien verkkokauppaostoista jäisi todennäköisesti tekemättä korkeampien verollisten hintojen takia tai alkoholijuomat hankittaisiin verkko-ostamisen sijaan Suomeen verottomana matkustajatuontina.

Alkoholiveron ohella verkkokaupoista ostetuista alkoholijuomista tulee maksaa Suomeen juomapakkausveroa, jonka määrä olisi kyselytutkimuksen mukaisilla alkoholijuomien määrillä ollut viime vuosina 4–17 miljoonaa euroa. Jos verkkokauppa jostain syystä korvautuisi kotimaisella myynnillä, tätä juomapakkausveron tuottoa ei juurikaan kertyisi, koska todennäköisesti juomapakkaukset kuuluisivat pantilliseen palautusjärjestelmään, jolloin juomapakkausveroa ei tulisi maksettavaksi. Lisäksi jos kaikki alkoholijuomien verkkokauppa olisi etämyyntiä, jossa arvonlisävero tulee maksaa Suomeen, verkkokaupan määrästä tulisi kotimaisella alkoholijuomien hintatasolla maksettavaksi arvonlisäveroa karkeasti arvioiden enintään 15-50 miljoonaa euroa.

Euroopan unionin tuomioistuimessa on vireillä Helsingin hallinto-oikeuden tekemä alkoholijuomien etämyyntiä koskeva ennakkoratkaisupyyntö (C-596/23). Ennakkoratkaisupyyntö ei liity suoraan ostajan verovelvollisuutta etämyynnissä koskevaan säännökseen, vaan kyse on siitä, kuinka valmisteverotusdirektiivin etämyyntisäännöstä on tulkittava kuljetuksen järjestämisen ja siihen osallistumisen osalta. Ennakkoratkaisupyyntö on näin ollen kyse verovelvollisuuden määräytymisen kannalta keskeisestä asiasta. Jos myyjä tai joku tämän puolesta järjestää kuljetuksen suoraan tai välillisesti, myyjä on verovelvollinen. Jos taas kuljetuksen järjestää ostaja, ostaja on verovelvollinen. Verkko-ostaminen tapahtuu tyypillisesti niin, että ostaja tekee tilauksensa myyjän verkkosivuilta ja valitsee ja maksaa kuljetuksen samassa yhteydessä. Ostajan ei tällöin tarvitse tuotteiden tilaamisen jälkeen erikseen etsiä internetistä mahdollisia kuljetusyrittäjiä, olla niihin yhteydessä tuotteiden kuljetuksesta sopimiseksi ja tämän jälkeen vielä ilmoittaa myyjälle kuljetusta koskevat tiedot. Alkoholijuomien myyjällä voi kuitenkin verkkokaupassa olla Suomen kireän alkoholiverotuksen vuoksi verovelvollisuuden ja siten veron maksamisen välttämiseksi intressi saada toiminta näyttämään muulta kuin etämyynniltä niissäkin tilanteissa, joissa myyjä tosiasiallisesti ainakin välillisesti osallistuu kuljetuksen järjestämiseen.

Alkoholijuomien verkkokauppaan liittyvät kysymykset ja ongelmat vaikuttavat käytännössä pitkälti olevan samat kuin jo vuonna 2007, jolloin etämyyntiä koskevia säännöksiä selkeytettiin

---

² Alkoholien matkustajatuonti ja verkko-ostaminen 2022, THL:n tilastoraportti 6/2023, 28.2.2023

ja täsmennettiin tavoitteena mahdollistaa aiempaa paremmin viranomaisten puuttuminen sellaiseen toimintaan, jonka tarkoituksena oli verojen välttäminen.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on täsmentää eräitä valmisteverotuslain menettelysäännöksiä jo aiemmin kansallisesti toimeenpannun valmisteverotusdirektiivin mukaisesti.

Lisäksi esityksen tavoitteena on tehostaa valmisteverojen maksamista Suomeen valmisteverotuslain mukaisesti silloin, kun valmisteveronalaisia tuotteita hankitaan etämyynnillä toisesta EU:n jäsenvaltiosta, ja näin varmistaa verotulojen kertymistä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan valmisteverotuslain menettelysäännösten muuttamista valmisteverotusdirektiivin toimeenpanon täydentämiseksi. Muutokset ovat teknisluonteisia ja selventäviä. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä muita teknisiä tarkistuksia.

Valmisteveronalaisten tuotteiden etämyynnin osalta esityksessä ehdotetaan, että etämyynnin verovelvollisuutta koskevaa säännöstä täydennettäisiin valmisteverotusdirektiivin mahdollistamalla tavalla. Verovelvollisuus valmisteverojen suorittamisesta Suomeen olisi edelleen ensisijaisesti myyjällä, mutta myös tuotteiden ostaja olisi vastuussa verosta tietyissä etämyynnin tilanteissa. Ostaja olisi yhteisvastuussa valmisteveron suorittamisesta etämyyjän kanssa niissä tilanteissa, joissa myyjä ei ole noudattanut velvollisuuksiaan vaan on jättänyt ilmoittamatta Verohallinnolle tuotteista ennen niiden lähettämistä Suomeen eikä lisäksi ole antanut vakuutta valmisteverojen suorittamisesta silloin kun kyse on yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista tuotteista. Verovelvollisuus niissä tilanteissa, joissa ostaja järjestää itse tuotteiden kuljetuksen Suomeen, olisi edelleen pääsääntöisesti ostajalla. Myös tuotteiden kuljettamiseen osallistunut sekä tuotteita Suomessa hallussaan pitävä olisivat vastuussa ostajan suoritettavasta verosta kuten nykyisin.

Lisäksi ehdotetaan, että etämyyjälle säädettäisiin velvollisuus toimittaa tuotteiden kuljettajalle Verohallinnolta saamansa lähetyksen yksilöivä tunniste. Kuljettajan olisi kuljetuksen aikana pyydettäessä esitettävä tunniste toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos etämyyjällä on veroedustaja Suomessa, tunnisteena käytettäisiin veroedustajan valmisteveronumeroa. Jos etämyyjä ei antaisi tunnistetta kuljettajalle, kyse olisi laiminlyönnistä, josta määrättäisiin etämyyjälle oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaissa säädetty laiminlyöntimaksu. Ostajalle ei kuitenkaan syntyisi yhteisvastuuta verosta vain sillä perusteella, että myyjä ei toimittaisi tunnistetta kuljettajalle. Tuotteet ostaneella yksityishenkilöllä olisi velvollisuus antaa kuljettajalle vastaava tunniste niin sanotussa etäostossa eli silloin, kun kyse on yksityishenkilön toisesta jäsenvaltiosta muuten kuin etämyynnillä ostamista tai matkustajatuontina tuomista tuotteista. Ostajalle määrättäisiin laiminlyöntimaksu ostajan laiminlyödessä velvollisuutensa toimittaa lähetyksen yksilöivä tunniste tuotteiden kuljettajalle. Esityksen mukaan kaikissa valmisteveronalaisten tuotteiden verkkokauppakuljetuksissa olisi jatkossa oltava mukana etämyynnistä tai etäostosta kertova tunniste.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Valmisteverotuslain menettelysäännökset

Menettelysäännöksiä koskevilla teknisluonteisilla ehdotuksilla selkeytetään ja tarkennetaan nykytilaa. Niillä ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia eivätkä ne myöskään lisäisi verovelvollisten tai viranomaisten hallinnollista taakkaa.

4.2.2 Etämyynti

Taloudelliset vaikutukset

Etämyyntisäännöstä koskevan ehdotuksen vaikutusten arviointiin liittyy hyvin suuria epävarmuuksia. Nykyisin alkoholiveroa on maksettu joko myyjien tai ostajien toimesta säännösten mukaisesti noin miljoonaa euroa vuosittain, kun kaikesta nykyisillä hankintamäärillä verkkokaupasta maksettavaksi tulevan alkoholiveron määrän arvioidaan olevan noin 50 miljoonaa euroa vuosittain. Ehdotetun muutoksen ei voida kuitenkaan arvioida lisäävän verotuottoa näin paljon, koska voidaan olettaa, että valtaosa alkoholijuomien verkkokaupasta ei olisi ostajien näkökulmasta kannattavaa muihin hankintakanaviin nähden, jos heidän maksettavakseen tulisivat Suomen alkoholiverot. Tätä tukevat myös havainnot alkoholien verkkokaupan määrän väheneemisestä Tullin ja Verohallinnon tehovalvonnan aikana. Tämä merkitsee, että verotuottolisäys syntyisi ennen kaikkea, jos muutoksen seurauksena alkoholien verkkokauppaa siirtyisi kotimaiseen verolliseen myyntiin.

On mahdollista, että tieto ostajan verovastuusta etämyynnissä silloin, kun etämyyjä laiminlyö velvollisuutensa, vähentäisi alkoholien verkkokauppaa jossain määrin verrattuna siihen, ettei muutosta tehtäisi. Vaikutus verkkokaupan määrään riippuu kuitenkin siitä, miten suurena riskinä ostajat pitävät verovastuunsa toteutumista käytännössä. Jos esimerkiksi suuri osa verkkokaupan ostajista siirtäisi muutoksen seurauksena alkoholijoitojaan verolliseen kotimaiseen myyntiin, alkoholiveron tuottolisäys voisi olla kymmeniä miljoonia euroja.

Todennäköisesti kuitenkin vain osa ostajista vähentäisi alkoholien ostamista verkkokaupan välityksellä ja tästä verkkokaupan vähentymisestä vain osa korvautuisi edelleen alkoholijuomien kotimaisen verollisen myynnin kasvulla. Koska ulkomaisista verkkokaupoista hankkimisen taustalla on valtaosalla ostajista ollut tavoitteena hankkia alkoholijuomia mahdollisimman edullisesti, on todennäköistä, että suhteellisen suuri osa alkoholijuomien verkko-ostamista vähentävistä ostajista siirtyisi hankkimaan alkoholijuomia verottoman hankintakanavan eli matkustajatuonnin kautta. Tätä tukee se, että koronapandemian aikana, jolloin matkustaminen ja matkustajatuonti olivat matalalla tasolla, alkoholijuomien verkkokaupan kasvu näytti korvanneen ainakin osin matkustajatuontia. Lisäksi alkoholien kokonaiskulutus saattaisi joiltain osin vähentyä kuluttajien kohtaaman hinnannousun myötä, jos kuluttajat pitävät liian suurena riskiä joutua maksamaan alkoholiveroa myös etämyyntitilanteissa.

Vaikutusarviossa on oletettu, että alkoholien verkkokaupan ostajista noin kolmasosa lopettaa ehdotettujen muutosten takia alkoholien ostamisen verkkokaupan välityksellä ja valtaosasta verkkokaupasta ei jatkossakaan oma-aloitteisesti makseta alkoholijuoma-, juomapakkaus- tai arvonnalisäveroa Suomeen. Jos edelleen oletetaan, että puolet kolmasosan vähennemästä korvautuu matkustajatuonnilla ja loppuosasta vähennemää puolet korvautuu kotimaisen verollisen myynnin kasvulla, suhteellisen pieni osuus, vajaa 10 prosenttia alkoholijuomien verkkokaupan määrästä, siirtyisi kotimaiseen verolliseen myyntiin. Tämä merkitsisi alkoholiveron tuoton kasvua vuositasolla noin 5 miljoonalla eurolla. Vuonna 2024 verotuottolisäys olisi noin miljoona euroa, jos

ehdotettu muutos tulisi voimaan alkusyksyllä 2024. Lisäksi verotuottoja voi jossain määrin lisätä myös se, että alkoholiveron perintä kotimaisilta yksityishenkilöiltä voi olla tehokkaampaa kuin ulkomaisilta yrityksiltä. Vaikutuksen oletetaan kuitenkin realisoituvan vasta pidemmällä aikavälillä.

Muutoksella ei ole vaikutusta siihen, kuka on arvonlisäverovelvollinen verkkokaupassa. Arvonlisäverotuotto lisääntyisi kuitenkin vuositason arviolta noin 2 miljoonaa euroa sen takia, että osa verkkokaupan määrästä siirtyisi arvion mukaan kotimaiseen verolliseen myyntiin. Vuoden 2024 osalta verotuottolisäys olisi vähäinen.

Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotettu muutos koskee käytännössä hyvin pientä osaa kotitalouksista, sillä edellä jaksossa 2.3.3 mainitun kyselytutkimuksen perusteella noin 0,3 prosenttia suomalaisista aikuisista on vuonna 2023 ostanut alkoholijuomia verkkokaupan välityksellä. Ehdotetulla muutoksella voi kuitenkin olla myönteisiä terveysvaikutuksia, jos muutoksen seurauksena alkoholin kokonaiskulutus vähenee.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotus velvollisuudesta antaa tuotteiden kuljettajalle lähetyksen yksilöivä tunniste tehostaisi Tullin ja Verohallinnon suorittamaa valmisteveronalaisten lähetysten valvontaa.

Muutoksesta Verohallinnolle aiheutuvat tietojärjestelmävaikutukset olisivat vähäiset.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Valmisteverotusdirektiivissä asetetaan rajat sille, miten Suomi voi kansallisessa lainsäädännössään säätää verovelvollisuudesta etämyynissä. Ostajan verovelvollisuus ei voi kansallisessa lainsäädännössä olla laajempi kuin mitä se voi valmisteverotusdirektiivin mukaan olla. Valmisteverotusdirektiivissä ei kuitenkaan määritellä, onko ostajan verovelvollisuus etämyynissä yhteisvastuuta verosta etämyyjän kanssa vai tuleeko ostajasta etämyyjän sijaan verovelvollinen etämyynissä, jos etämyyjä ei ole hoitanut velvoitteitaan. Suomi voisi siis kansallisesti säätää ostajan vastuusta verosta myös siten, että ostajasta tulisi myyjän sijaan verovelvollinen etämyynissä, jos etämyyjä ei ole antanut ennakoilmoitusta ja, jos kyse on yhdenmukaistetun valmisteveron alaisesta tuotteesta, vakuutta. Näin on menetelty esimerkiksi Ruotsissa.

Se, että ostajasta tulisi laiminlyöntitilanteissa etämyyjän sijaan verovelvollinen, ei kannustaisi etämyyjä toimimaan lain mukaisesti vaan pikemminkin päinvastoin: laiminlyömällä ennakoilmoituksen ja vakuuden antamisen etämyyjä vapauttaisi itsensä verovastuusta ja siirtäisi sen yksinomaan ostajalle. Yhteisvastuullisuus myös tehostaisi veronkantoa ja perintää, sillä niissä tapauksissa, joissa ostaja olisi maksukyvytön, veroa olisi mahdollista periä etämyyjältä. Näillä perusteilla valmistelussa on päädytty ehdottamaan etämyyjän ja ostajan yhteisvastuuta verosta.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

5.2.1 Etämyynti

Monessa EU:n jäsenvaltiossa on kansallisessa valmisteverolainsäädännössä säännös tuotteiden vastaanottajan verovelvollisuudesta etämyynissä, jos etämyyjä ei ole rekisteröitynyt ja antanut vakuutta. Näin on esimerkiksi Saksassa, Belgiassa, Ruotsissa, Virossa ja Tanskassa. Virossa on lisäksi säädetty, että tuotteiden vastaanottajalla on velvollisuus selvittää tuotteiden etämyyjältä ja veroviranomaisilta tuotteiden valmisteveron maksuun ja verovelvollisuuteen liittyviä asioita.

Ruotsissa valmisteveronalaisten tuotteiden etämyynnistä on säädetty erikseen eri tuotteiden valmisteveroista säädettyissä laissa. Esimerkiksi alkoholiverolain mukaan alkoholin etämyynissä valmisteverovelvollinen on väliaikaisesti tai toistaiseksi rekisteröitynyt etämyyjä. Etämyyjän tulee rekisteröitymisen lisäksi antaa vakuus, joka kattaa etämyynnillä Ruotsiin myytävien tuotteiden valmisteveron. Jos veroa ei suoriteta, käytetään vakuus verojen kattamiseen. Rekisteröidylle etämyyjälle syntyy verovelvollisuus silloin, kun vastaanottaja vastaanottaa tuotteet Ruotsissa. Jos etämyyjä ei ole rekisteröitynyt, tuotteiden vastaanottajasta tulee etämyyjän sijaan verovelvollinen ja vastaanottajan tulee ilmoittaa tuotteista veroviranomaiselle ennen tuotteiden lähettämistä. Vastaanottajan ollessa valmisteverovelvollinen verovelvollisuus syntyy silloin, kun valmisteveronalaisten tuotteet tuodaan Ruotsiin.

Jos toisessa EU:n jäsenvaltiossa verotettuja tuotteita tuodaan Ruotsiin muutoin kuin etämyynnillä tai matkustajatuontina, tuotteiden siirroissa tulee noudattaa verotettujen tuotteiden siirtoa koskevia velvollisuuksia kuten sähköisen yksinkertaistetun asiakirjan käyttöön liittyviä velvoitteita. Jos yksityishenkilö järjestää toisessa EU:n jäsenvaltiossa toimivasta verkkokaupasta hankkimansa alkoholin kuljetuksen täysin itsenäisesti Ruotsiin, tulee ostajan ennen tuotteiden kuljetusta rekisteröityä Ruotsiin väliaikaisesti varmistetuksi vastaanottajaksi sekä antaa vakuus Ruotsiin. Lisäksi ostajan tulee rekisteröityä tuotteiden lähtömaassa väliaikaisesti varmistetuksi lähettäjäksi. Ennen kuljetuksen alkamista tulee ostajan luoda sähköinen yksinkertaistettu asiakirja lähtöjäsenvaltion tietokoneistetussa valvontajärjestelmässä ja vastaanotettuaan tuotteet Ruotsiin tehdä vastaanottoraportti Ruotsin tietokoneistetussa valvontajärjestelmässä.

6 Lausuntopalaute

(täydennetään)

7 Säännöskohtaiset perustelut

2 §. Alueellinen soveltamisala. Pykälässä säädetään valmisteverotuslain alueellisesta soveltamisalasta. Pykälän mukaan valmisteveron alaisia tuotteita ovat muun muassa tuotteet, jotka valmistetaan Suomessa tai jotka tuodaan Suomeen unionin ulkopuolelta. Pykälää täsmennettäisiin siten, että valmisteverotuslain alueelliseen soveltamisalaan kuuluisivat Suomessa valmistettujen tuotteiden lisäksi myös tuotteet, jotka uutetaan Suomessa. Uuttamisella tarkoitettaisiin valmisteverotusdirektiivin mukaista erottamista. Valmisteverotuslaissa tarkoitettua valmistuksen katsotaan kattavan myös uuttamisen, eikä säännöksen täsmennys muuttaisi verotuskäytännön mukaista nykytilaa. Lisäksi pykälää täsmennettäisiin siten, että alueelliseen soveltamisalaan kuuluisivat myös valmisteveron alaiset tuotteet, jotka saapuvat Suomeen unionin ulkopuolelta sääntöjenvastaisesti. Sääntöjenvastainen saapuminen määritellään voimassa olevan lain 6 §:n 24 kohdassa. Kyseinen täsmennys ei muuttaisi nykytilaa. Ehdotetut muutokset perustuisivat valmisteverotusdirektiivin 6 artiklan 1 kohtaan.

6 §. Muut määritelmät. Pykälässä säädetään valmisteverotuslain muista kuin maantieteellisistä määritelmistä. Pykälän 19 kohdassa määritellään, mitä tarkoitetaan yhdenmukaistetun valmisteveron alaisilla tuotteilla. Mainittua kohtaa muutettaisiin siten, että viittaus kumottuun komission asetukseen 684/2009 päivittäisiin viittaukseksi sen korvanneeseen komission delegoituun asetukseen 2022/1636 ja sen liitteen II kohtaan 10.

8 §. Kulutukseen luovutus. Pykälässä säädetään, mitä tarkoitetaan kulutukseen luovutuksella. Pykälän 3 kohtaa täsmennettäisiin siten, että väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella tapahtuva valmisteveron alaisten tuotteiden valmistaminen ja jalostaminen kattaisi myös sääntöjenvastaisen valmistamisen ja jalostamisen. Säännöksen täsmennys ei muuttaisi nykytilaa. Pykälän 4 kohtaa täsmennettäisiin puolestaan siten, että kulutukseen luovutuksella ei tarkoitettaisi valmisteveron alaisten tuotteiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti ja sääntöjenvastainen saapuminen mukaan lukien, jos tullivelka on lakannut asetuksen (EU) N:o 952/2013 124 artiklan 1 kohdan e, f, g tai k alakohdan mukaisesti. Ehdotetut muutokset perustuisivat valmisteverotusdirektiivin 6 artiklan 3 kohdan c ja d alakohtaan.

11 a §. Sääntöjenvastaista menettelyä koskevia erityisiä säännöksiä. Pykälän 1 momentissa on viittaussäännös niihin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännöksiin, joita ei sovelleta, jos tuotteita maahantuotaessa, vastaanottaessa tai siirrettäessä on tapahtunut sääntöjenvastaisuus. Momentissa säädetään myös siitä, milloin veron ilmoittamis- ja suorittamisvelvollisuus syntyy momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Tältä osin momentin muotoilua täsmennettäisiin siten, että siihen lisättäisiin veron suorittamisvelvollisuuden lisäksi maininta veron ilmoittamisvelvollisuudesta.

12 §. Verovelvolliset. Pykälässä säädetään verovelvollisista. Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan verovelvollinen on se, joka valmistaa tai jalostaa muualla kuin verottomassa varastossa valmisteveron alaisia tuotteita tai osallistuu valmistamiseen tai jalostamiseen. Pykälän 1 momentin 5 kohtaa täsmennettäisiin siten, että se kattaisi myös sääntöjenvastaisen valmistamisen ja jalostamisen. Säännöksen täsmennys ei muuttaisi nykytilaa. Ehdotettu muutos perustuisi valmisteverotusdirektiivin 7 artiklan 1 kohdan c alakohtaan.

18 §. Vapautukset valmisteverosta. Pykälässä säädetään sellaisista tahoista ja siirtoihin liittyvistä menettelyistä, jotka ovat oikeutettuja valmisteverovapautuksiin tiettyjen edellytysten täyttyessä ja tiettyjä menettelyjä noudattaen. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädetään Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltion asevoimista. Säännöstä selkeytettäisiin kielellisesti nykytilaa muuttamatta. Sen mukaan verottomia olisivat valmisteveron alaiset tuotteet, jotka on tarkoitettu Suomessa olevien toisten Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden asevoimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien ja kanttiinien tarpeisiin. Säännös ei jatkossakaan koskisi Suomen puolustusvoimia. Pykälän 3 momentin mukaan siirrettäessä valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tuotteiden mukana on oltava verovapaustodistus. Lisäksi siirtoihin sovelletaan lain 8 luvun säännöksiä. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että siirrettäessä tuotteita 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuille tahoille siirtoihin ei sovellettaisi lain 8 luvun 58–68 §:n säännöksiä, jos siirtoihin sovelletaan suoraan Pohjois-Atlantin sopimukseen perustuvaa menettelyä. Ehdotettu muutos perustuisi valmisteverotusdirektiivin 12 artiklan 4 kohtaan.

51 §. Tuotteiden siirrot väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Pykälässä säädetään valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädetään määrärajoista, joihin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää tuontipaikasta, sekä siirtoihin liittyvistä edellytyksistä. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, että tulli-ilmoituksen antajan lisäksi myös muu henkilö,

jota tullimuodollisuudet suoraan tai välillisesti koskevat asetuksen (EU) N:o 952/2013 15 artiklan mukaisesti, voisi toimittaa tuontijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 389/2012 19 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen valmisteveronumeron, jolla yksilöidään siirron rekisteröity lähettäjä ja vastaanottaja. Lisäksi pykälän 1 momentin 3 kohtaa täsmennettäisiin siten, että tulli-ilmoituksen antajan tai muun henkilön, jota tullimuodollisuudet suoraan tai välillisesti koskevat, olisi annettava tarvittaessa todisteet siitä, että tuodut tuotteet on tarkoitettu lähtämään tuontijäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon. Säännöksen täsmennys ei muuttaisi nykytilaa. Ehdotetut muutokset perustuisivat valmisteverotusdirektiivin 16 artiklan 2 kohtaan.

55 §. Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista. Pykälässä säädetään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvien siirtojen vakuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutta ei vaadita kiinteitä putkia pitkin tapahtuvissa energiatuotteiden siirroissa. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siirrettäessä energiatuotteita kiinteitä putkia pitkin Verohallinto voisi vaatia vakuuden asettamista asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, kuten tilanteissa, joissa on syytä epäillä petosta tai sääntöjenvastaisuutta. Pääsääntöisesti vakuutta ei kuitenkaan vaadittaisi. Ehdotettu muutos perustuisi valmisteverotusdirektiivin 17 artiklan 2 kohtaan.

58 §. Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa. Pykälässä säädetään muun muassa siitä, että yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa on käytettävä tietokoneistettua järjestelmää. Pykälän 2 momentin mukaan valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on toimitettava sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos Verohallinnolle tietokoneistettua järjestelmää käyttäen, jos valmisteveron alaisia tuotteita lähetetään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Pykälän 3 momentin mukaan Verohallinto tarkastaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnoksessa olevat tiedot sähköisesti, ja jos tiedot ovat oikein, Verohallinto antaa sähköiselle hallinnolliselle asiakirjalle yksilöivän hallinnollisen viitekoodin (ARC, Administrative Reference Code) ja ilmoittaa sen lähettäjälle. Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin siten, että vienti-ilmoituksen antajan olisi toimitettava vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille sähköisen hallinnollisen asiakirjan yksilöivä hallinnollinen viitekoodi, joka ilmaisee vienti-ilmoituksessa tarkoitettujen valmisteveron alaiset tuotteet. Kun vienti-ilmoitus annettaisiin Suomessa, toimivaltainen viranomainen olisi Tulli. Täsmennys ei muuttaisi nykytilaa, koska vienti-ilmoituksen antajan on jo nykytilassa ilmoitettava yksilöivä hallinnollinen viitekoodi vienti-ilmoituksella. Ehdotettu muutos perustuisi valmisteverotusdirektiivin 21 artiklan 2 kohtaan.

65 §. Vientiraportti. Pykälässä säädetään Verohallinnon laatimasta vientiraportista. Pykälän 2 momentissa säädetään niin sanotusta epäsuoran viennin tilanteesta, jossa toisesta jäsenvaltiosta lähetetyt tuotteet on siirretty Suomessa sijaitsevaan vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus on annettu Suomessa. Tällöin Verohallinto tarkistaa tiedot ja lähettää vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että Verohallinnon olisi käytettävä tietokoneistettua järjestelmää, kun se ilmoittaa lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, ettei tuotteita enää viedä unionista. Valmisteverotusdirektiivin 54 artiklan siirtymäaika säännöksen mukaan kyseiset ilmoitukset on voitu toimittaa muulla tavoin kuin tietokoneistettua järjestelmää käyttäen 13.2.2024 saakka. Lisäksi pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että Verohallinto ilmoittaisi lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tietokoneistettua järjestelmää käyttäen, jos sähköisen hallinnollisen asiakirjan ja vienti-ilmoituksen välillä on epä johdonmukaisuuksia. Ehdotetut muutokset perustuisivat valmisteverotusdirektiivin 21 artiklan 4 ja 5 kohtaan.

67 §. Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä. Pykälässä säädetään tuotteiden siirroissa sovellettavasta menettelystä silloin, kun tietokoneistettua järjestelmää ei voida käyttää. Pykälän 6 momenttia täsmennettäisiin siten, että lähettäjän olisi annettava määräpaikan muuttamista tai energiatuotteiden siirron jakamista koskeva sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos, kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä. Lisäksi lähettäjän olisi säilytettävä määräpaikan muuttamista tai energiatuotteiden siirron jakamista koskeva vara-asiakirja kirjanpidossaan. Myös pykälän 6 momentin energiatuotteiden siirron jakamista koskeva viittaus lain 62 §:ään korjattaisiin viittaukseksi 63 §:ään. Pykälän 6 momentin muutokset eivät muuttaisi nykytilaa. Ehdotetut muutokset perustuisivat valmisteverotusdirektiivin 26 artiklan 4 kohtaan.

Pykälän 7 momentissa säädetään tilanteesta, jossa valmisteveron alaiset tuotteet siirretään paikkaan, josta ne poistuvat unionista tai asetetaan ulkoisen passituksen menettelyyn. Pykälän 7 momenttia täsmennettäisiin siten, että vienti-ilmoituksen antaja voisi toimittaa vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille vara-asiakirjan jäljennöksen sijaan vaihtoehtoisesti vara-asiakirjan yksilöllisen tunnisteen. Jos vienti-ilmoitus annettaisiin Suomessa, vientijäsenvaltion toimivaltaisella viranomaisella tarkoitettaisiin Tullia. Ehdotettu muutos perustuisi valmisteverotusdirektiivin 26 artiklan 5 kohtaan.

68 §. Vastaanottoraportin ja vientiraportin korvaavat asiakirjat. Pykälässä säädetään vastaanottoraportin ja vientiraportin korvaavista asiakirjoista. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että Verohallinto voisi vaihtoehtoisesti myös lähettää toisesta määräjäsenvaltiosta vastaanottamansa vastaanottoraportin korvaavan asiakirjan jäljennöksen lähettäjälle sen sijaan, että se säilyttäisi asiakirjan jäljennöksen lähettäjän saatavilla. Ehdotettu muutos perustuisi valmisteverotusdirektiivin 27 artiklan 1 kohdan 2 alakohtaan.

Pykälän 4 ja 6 momenttia täsmennettäisiin puolestaan siten, että ne kattaisivat myös vientitilanteen, jossa tuotteita ei enää viedä unionin alueelta. Täsmennykset eivät muuttaisi nykytilaa. Ehdotetut muutokset perustuisivat valmisteverotusdirektiivin 27 artiklan 2 kohdan 1 ja 3 alakohtaan.

74 §. Yksityishenkilön hankinnat. Pykälässä säädetään yksityishenkilöiden muista kuin matkustajatuontina tuomista tai etämyynnillä hankkimista tuotteista eli niin sanotuista etäostoista. Pykälän 3 momentissa säädetään etäostomenettelystä. Momenttiin lisättäisiin maininta Verohallinnon velvollisuudesta antaa ostajalle kuljetuksen yksilöivä tunniste, kun ostaja on valmisteveron alaisia tuotteita koskevan tilauksensa jälkeen mutta ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoittanut Verohallinnolle tuotteista ja yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden kohdalla antanut vakuuden valmisteveron suorittamisesta. Tällaisen tunnisteen Verohallinto toimittaa ennakoilmoituksen ja vakuuden antaneelle ostajalle jo nykyisin. Ostajalle säädettäisiin velvollisuus toimittaa tunniste tiedoksi valitsemalleen kuljetusyritykselle. Tuotteiden kuljettajan tulisi puolestaan esittää tunniste Tullille tai Verohallinnolle pyynnöstä. Tunnisteen avulla viranomainen voisi tarvittaessa varmistaa viranomaisrekisteristä, että kyse on sellaisesta yksityishenkilön hankinnasta, josta on tehty ennakoilmoitus ja annettu vakuus. Tämä nopeuttaisi ja tehostaisi valvontaa. Jos ostaja laiminlöisi velvollisuutensa toimittaa tunniste kuljettajalle, laiminlyönnistä määrättäisiin hänelle oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella laiminlyöntimaksu. Mainitun lainkohdan mukaan Verohallinto määrää tuotteiden vastaanottajalle enintään 2 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää täyttämättä siirtomenettelyä koskevan velvollisuuden. Jos ostaja olisi toimittanut tunnisteen kuljettajalle esimerkiksi sähköpostitse, mutta tämä ei esittäisi sitä viranomaiselle, ei ostaja ole laiminlyönyt velvollisuuttaan eikä hänelle määrättäisi laiminlyöntimaksua.

78 c §. Varamenettelyt ja sähköisten asiakirjojen korvaaminen. Pykälässä säädetään kulu-
tukseen luovutettujen tuotteiden siirroissa sovellettavasta menettelystä silloin, kun tietokoneis-
tettua järjestelmää ei voida käyttää. Pykälän 4 momenttia täsmennettäisiin siten, että lähettäjän
olisi annettava määräpaikan muuttamista koskeva sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen
asiakirjan luonnos, kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä. Lisäksi lähettäjän
olisi säilytettävä määräpaikan muuttamista koskeva vara-asiakirja kirjanpidossaan. Täsmennys
ei muuttaisi nykytilaa. Ehdotetut muutokset perustuisivat valmisteverotusdirektiivin 38 artiklan
4 kohtaan.

Pykälän 5 ja 6 momentissa säädetään vastaanottoraportin korvaavista asiakirjoista. Pykälän 6
momenttia muutettaisiin siten, että Verohallinto voisi vaihtoehtoisesti myös lähettää toisesta
määräjäsenvaltiosta vastaanottamansa vastaanottoraportin korvaavan asiakirjan jäljennöksen
lähettäjälle sen sijaan, että se säilyttäisi asiakirjan jäljennöksen lähettäjän saatavilla. Ehdotettu
muutos perustuisi valmisteverotusdirektiivin 39 artiklan 2 alakohtaan.

79 §. Etämyynti. Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, kuka on valmisteverovelvollinen etä-
myynnillä Suomeen myydyistä tuotteista. Momenttiin lisättäisiin tuotteet hankkineen yksityis-
henkilön eli ostajan verovastuuta koskeva säännös. Ostaja olisi etämyyjän lisäksi vastuussa etä-
myynnillä Suomeen myydyistä tuotteista tietyissä tilanteissa. Ostajan verovastuu syntyisi, jos
etämyyjä ei ole noudattanut 80 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa Verohallinnolle tuotteista
ennen niiden lähettämistä toisesta jäsenvaltiosta ja, jos kyse on yhdenmukaistetun valmistevero-
n alaisista tuotteista, antaa vakuutta valmisteverojen suorittamisesta. Mainittuun 80 §:ään eh-
dotetaan lisättäväksi etämyyjälle velvollisuus antaa kuljetuksen yksilöivä tunniste tuotteiden
kuljettajalle. Tämä ei kuitenkaan olisi sellainen velvollisuus, jonka laiminlyönti synnyttäisi os-
tajalle verovastuun. Velvollisuuden laiminlyönti ei myöskään olisi 82 §:ssä tarkoitettu sääntö-
jenvastaisuus, joka 82 a §:ssä säädetysti synnyttää myyjälle veron ilmoittamis- suorittamisvel-
vollisuuden heti ilman ilmoittamis- ja suorittamisaikaa. Tästä säädetäisiin 82 §:n 4 momentissa.
Jos myyjä on antanut ennakkoilmoituksen ja vakuuden, mutta ei ole toimittanut kuljettajalle
tunnistetta, myyjällä on oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaissa säädetty määräaika ve-
roilmoituksen antamiselle ja veron maksamiselle.

Ostajan ja etämyyjän vastuu verosta olisi yhteisvastuullista. Tämä tarkoittaa, että Verohallinto
määräisi veron sekä etämyyjän että ostajan maksettavaksi. Myös veron perintätoimet voitaisiin
tarvittaessa kohdistaa molempiin.

Ostaja olisi vastuussa verosta, mutta ei verovelvollinen, joten ostajalla ei olisi velvollisuutta
antaa veroilmoitusta. Verohallinto määräisi veron verotuspäätöksellä. Veronkorotusta määrät-
täisiin vain veroilmoitusvelvollisuutensa laiminlyöneelle myyjälle.

80 §. Menettely etämyynnissä. Pykälän 1 momentissa säädetään etämyyntimenettelystä silloin,
kun etämyyjällä ei ole Suomessa veroedustajaa. Momenttiin lisättäisiin maininta Verohallinnon
velvollisuudesta antaa etämyyjälle kuljetuksen yksilöivä tunniste, kun tämä on ostajan tekemän
tilauksen jälkeen mutta ennen kuljetuksen alkamista ilmoittanut lähetettävistä tuotteista Veroh-
hallinnolle ja yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden kohdalla antanut vakuuden
valmisteveron suorittamisesta. Tällaisen tunnisteeseen Verohallinto toimittaa ennakkoilmoituksen
ja vakuuden antaneelle myyjälle jo nykyisin. Etämyyjälle säädetäisiin velvollisuus antaa tämä
tunniste tuotteiden kuljettajalle. Kuljettajan tulisi esittää tunniste Tullille tai Verohallinnolle, jos
viranomaisen sitä vaatii. Tunnisteeseen avulla viranomaisen voisi tarvittaessa tarkistaa viran-
omaisrekisteristä, että kyse on etämyynnistä, jossa ennakkoilmoitus ja vakuus on annettu, mikä
nopeuttaisi ja tehostaisi valvontaa tietyissä tilanteissa. Etämyyjän velvollisuus toimittaa tunniste
kuljettajalle ei olisi sellainen velvollisuus, jonka laiminlyönti johtaisi ostajan verovelvollisuu-

teen, sillä verovastuun synnyttäisi 79 §:ään ehdotetun säännöksen mukaan vain ennakkoilmoituksen ja vakuuden antamisen laiminlyönti. Laiminlyönnistä määrättäisiin kuitenkin etämyyjälle oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 39 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella laiminlyöntimaksu. Lainkohdan mukaan Verohallinto määrää tuotteiden lähettäjälle enintään 2 000 euron suuruisen laiminlyöntimaksun, jos tämä jättää täyttämättä siirtomenettelyä koskevan velvollisuuden.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin kuljetuksen mukana seuraavasta tunnisteesta niissä tilanteissa, joissa etämyyjällä on Suomessa Verohallinnon hyväksymä veroedustaja. Tunnisteena toimisi veroedustajan saamasta lupapäätöksestä ilmenevä valmisteveronumero, joka etämyyjän tulisi toimittaa kuljettajalle. Kuljettajan tulisi esittää se kuljetuksen aikana pyynnöstä Tullille tai Verohallinnolle.

Jos etämyyjä olisi toimittanut tunnisteiden tai valmisteveronumeron kuljettajalle esimerkiksi sähköpostitse, mutta tämä ei esittäisi sitä viranomaiselle, ei myyjä ole laiminlyönyt velvollisuuttaan eikä hänelle määrättäisi laiminlyöntimaksua.

82 §. Sääntöjenvastainen menettely. Pykälän 4 momentin mukaan sääntöjenvastaisuudella tarkoitetaan sitä, ettei valmisteveronalaisten tuotteiden kaupallisissa siirroissa tai etämyynnissä ole noudatettu menettelysäännöksiä ja että tästä johtuen siirto tai sen osa ei ole päättynyt säännösten mukaisesti. Etämyynnin osalta viitataan 80 §:ssä tarkoitettuun menettelyyn. Mainitussa pykälässä säädettäisiin esityksen mukaan jatkossa ennakkoilmoituksen ja vakuuden lisäksi kuljetuksen mukana seuraavasta tunnisteesta. Tilanteessa, jossa ennakkoilmoitus ja vakuus on annettu, tunnisteiden puuttuminen kuljetuksesta ei kuitenkaan tarkoittaisi, että kyseessä olisi sääntöjenvastainen menettely. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin tätä koskeva säännös. Tunnisteiden tai valmisteveronumeron puuttuminen kuljetuksesta olisi kuitenkin sellainen siirtomenettelyä koskevan velvollisuuden laiminlyönti, josta määrättäisiin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain mukainen laiminlyöntimaksu etämyyjälle.

82 a §. Kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevia erityisiä säännöksiä. Pykälän 1 momentissa on viittaussäännös niihin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säännöksiin, joita ei sovelleta, jos matkustajatuonnissa ei olekaan kyse valmisteveronalaisten tuotteiden tuonnista omaan käyttöön, jos niin sanotussa etäostossa ei ole noudatettu menettelysäännöksiä tai jos kyse on sääntöjenvastaisesta menettelystä kaupallisissa siirroissa tai etämyynnissä. Esimerkiksi veroilmoituksen määräpäivää ja verokauden maksamista koskevia säännöksiä ei sovelleta edellä mainituissa tilanteissa. Myöskään mainitun lain 16 §:n verokautta koskevia säännöksiä ei sovelleta, mutta saman pykälän veroilmoittamisvelvollisuutta koskevaa säännöstä sovelletaan.

Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, milloin veron ilmoittamis- ja suorittamisvelvollisuus syntyy 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Momentin johdantokappaleen muotoilua täsmennettäisiin vastaamaan 1 momentin sisältöä siten, että siihen lisättäisiin veron suorittamisvelvollisuuden lisäksi maininta veron ilmoittamisvelvollisuudesta.

Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jolla selkeytettäisiin 82 §:n 4 momentissa säädettyä oikeustilaa muuttamatta. Momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettuja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain verokautta, veroilmoituksen määräpäivää ja verokauden maksamista koskevia säännöksiä ei sovellettaisi silloinkaan, kun kyse on 82 §:n 4 momentissa tarkoitettua siirtomenettelyn laiminlyönnistä, mutta siirto tai sen osa on päättynyt säännösten mukaisesti. Tällainen tilanne olisi esimerkiksi etämyynnissä silloin, kun etämyyjä ei ole tehnyt ennakkoilmoitusta Verohallinnolle ja asettanut vakuutta, mutta tuotteet ovat saapuneet Suomeen. Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain mukaista ilmoitus- ja maksuaikaa ei tällöin olisi.

83 a §. Valmisteveron palauttaminen. Pykälä sisältää valmisteveron palauttamista koskevat yleiset säännökset. Pykälän 4 momentissa säädetään mahdollisuudesta määrätä veronkorotus, jos palautuksen hakija ilmoittaa hakemuksessaan puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Sen mukaan veronkorotukseen sovelletaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 37 ja 38 §:ssä säädettyjä edellytyksiä. Hallituksen esityksen eduskunnalle valmisteverotusmenettelyn ja auto-verotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi HE 54/2020 vp mukaan veronkorotuksen määrää laskettaessa verovelvollisen vahingoksi määrätyllä verolla tarkoitetaan tällöin perusteetta haetun palautuksen määrää. Pykälän 4 momenttia täsmennettäisiin siten, että se, mistä veronkorotuksen määrä laskettaisiin, kävisi ilmi suoraan pykälän 4 momentista. Säännöksen täsmennys ei muuttaisi nykytilaa.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.6.2024. Ostajan verovastuuta etämyynissä ja kuljetuksen mukana seuraavaa tunnistetta koskevat säännökset tulisivat voimaan kuitenkin vasta 1.9.2024, jotta muutosten täytäntöönpanotoimiin, kuten viranomaistiedottamiseen, jäisi riittävästi aikaa.

9 Toimeenpano ja seuranta

10 Suhde muihin esityksiin

Esityksen vaikutus valtion vuoden 2024 talousarvioon otetaan huomioon lisätalousarviomenettelyssä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valmisteverotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 2 §, 6 §:n 19 kohta, 8 §:n 3 ja 4 kohta, 11 a §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentin 5 kohta, 18 §:n 1 momentin 3 kohta ja 3 momentti, 51 §:n 1 momentin 3 kohta, 55 §:n 1 momentti, 58 §:n 2 momentti, 65 §:n 2 momentti, 67 §:n 6 ja 7 momentti, 68 §:n 2, 4 ja 6 momentti, 74 §:n 3 momentti, 78 c §:n 4 ja 6 momentti, 79 §:n 2 momentti, 80 §:n 1 momentti, 82 §:n 4 momentti, 82 a §:n 2 momentin johdantokappale ja 83 a §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §, 11 a §:n 1 momentti, 74 §:n 3 momentti, 80 §:n 1 momentti, 82 a §:n 2 momentin johdantokappale ja 83 a §:n 4 momentti laissa 766/2020, 6 §:n 19 kohta, 8 §:n 4 kohta, 18 §:n 3 momentti, 51 §:n 1 momentin 3 kohta, 55 §:n 1 momentti, 65 §:n 2 momentti, 67 §:n 7 momentti ja 78 c §:n 4 ja 6 momentti laissa 1213/2021, 18 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 418/2022, 58 §:n 2 momentti ja 68 §:n 2 momentti laissa 1178/2016 ja 82 §:n 4 momentti laissa 960/2022, sekä

lisätään 80 §:ään uusi 3 momentti ja 82 a §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

2 §

Alueellinen soveltamisala

Valmisteveron alaisia ovat ne 1 §:n 2 momentissa mainituissa laeissa tarkoitetut tuotteet, jotka Suomessa valmistetaan, mukaan lukien niiden uuttaminen, tai vastaanotetaan toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta taikka tuodaan Suomeen unionin ulkopuolelta tai saapuvat Suomeen unionin ulkopuolelta sääntöjenvastaisesti.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

---

19) *yhdenmukaistetun valmisteveron alaisilla tuotteilla* neuvoston direktiivin (EU) 2020/262 täydentämisestä vahvistamalla valmisteveron alaisen tavaroiden siirtojen yhteydessä vaihdettavien asiakirjojen rakenne ja sisältö sekä vahvistamalla tavaroiden luonteesta johtuvan menettämisen raja-arvo annetun komission delegoidun asetuksen 2022/1636 liitteen II kohdassa 10 tarkoitettuja tuotteita;

---

8 §

Kulutukseen luovutus

Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan:

---

3) valmisteveron alaisten tuotteiden valmistusta tai jalostusta, sääntöjenvastainen valmistus ja jalostus mukaan lukien, väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella;

4) valmisteveron alaisten tuotteiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti ja sääntöjenvastainen saapuminen mukaan lukien, ellei tullivelka ole lakannut asetuksen (EU) N:o 952/2013 124 artiklan 1 kohdan e, f, g tai k alakohdan mukaisesti, Suomeen unionin ulkopuolelta, paitsi jos tuotteet asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään;

---

11 a §

Sääntöjenvastaista menettelyä koskevia erityisiä säännöksiä

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11–20, 32 ja 33 §:n säännöksiä verokaudesta, veroilmoituksen määräpäivästä ja verokauden veron maksamisesta ei sovelleta, jos valvontatoimenpiteen yhteydessä tai muutoin havaitaan, että tuotteita maahantuotaessa, vastaanotettaessa tai siirrettäessä on tapahtunut edellä 11 §:ssä tarkoitettu sääntöjenvastaisuus. Veron ilmoittamis- ja suorittamisvelvollisuus syntyy välittömästi, kun tuotteet on sääntöjenvastaisesti vastaanotettu tai tuotu maahan taikka siirron aikana tapahtunut sääntöjenvastaisuus on muutoin todettu.

---

12 §

Verovelvolliset

Valmisteverovelvollinen on:

5) se, joka valmistaa tai jalostaa muualla kuin verottomassa varastossa valmisteveron alaisia tuotteita tai osallistuu valmistamiseen tai jalostamiseen, sääntöjenvastainen valmistus ja jalostus mukaan lukien;

---

18 §

Vapautukset valmisteverosta

Verottomia ovat tuotteet, jotka:

3) on tarkoitettu Suomessa olevien toisten Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden asevoimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien ja kanttiinien tarpeisiin;

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään toisesta jäsenvaltiosta 1 momentissa tarkoitetuille vastaanottajille väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valmisteveron alaisten tuotteiden mukana on oltava verovapautusdistus. Verovapautusdistuksessa on ilmoitettava luovutettaviksi tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden luonne ja määrä, tuotteiden arvo, verosta vapautetun vastaanottajan henkilöllisyys ja vapautuksen varmentava isäntjäsenvaltio. Lisäksi sovelletaan, mitä 8 luvussa säädetään tuotteiden siirroista väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Jos tuotteita siirretään 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuille vastaanottajille 58–68 §:n säännöksiä ei sovelleta siirtoihin, silloin kun niihin sovelletaan suoraan Pohjois-Atlantin sopimukseen perustuvaa menettelyä.

---

51 §

Tuotteiden siirrot väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä unionin alueella tai, jos tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta:

3) tuontipaikasta johonkin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun määräpaikkaan tai vastaanottajalle, jos kyseiset tuotteet lähtetään rekisteröity lähettäjä lukuun ottamatta tilanteita, joissa tuonti tapahtuu verottomassa varastossa; valmisteveron alaisia tuotteita voidaan kuitenkin siirtää tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos tulli-ilmoituksen antaja tai muu henkilö, jota tullimuodollisuudet suoraan tai välillisesti koskevat asetuksen (EU) N:o 952/2013 15 artiklan mukaisesti on toimittanut tuontijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 389/2012 19 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen valmisteveronumeron, jolla yksilöidään siirron rekisteröity lähettäjä ja vastaanottaja sekä tarvittaessa todisteet siitä, että tuodut tuotteet on tarkoitettu lähtämään tuontijäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon;

---

55 §

Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista

Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähittäjän on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa. Vakuutta ei tarvita, kun energia- tuotteita siirretään kiinteitä putkia pitkin lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tapauksia.

---

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa

Jos valmisteveron alaisia tuotteita lähetetään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähittäjän on toimitettava sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos Verohallinnolle tietokoneistettua järjestelmää käyttäen. Jos valmisteveron alaisia tuotteita toimitetaan vientiin, vienti-ilmoituksen antajan on toimitettava Tullille yksilöivä hallinnollinen viitekoodi, joka ilmaisee vienti-ilmoituksessa tarkoitettujen valmisteveron alaiset tuotteet.

---

65 §

Vientiraportti

Jos toisesta jäsenvaltiosta lähetetyt tuotteet on siirretty Suomessa sijaitsevaan vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, Verohallinto tarkastaa tiedot ja lähettää vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Jos sähköisen hallinnollisen asiakirjan ja vienti-ilmoituksen välillä on epäkohdonmukaisuuksia, Verohallinto ilmoittaa siitä lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tietokoneistettua järjestelmää käyttäen. Verohallinto ilmoittaa tietokoneistettua järjestelmää käyttäen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos tuotteita ei enää viedä unionista. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tästä lähettäjälle viipymättä. Saatuaan ilmoituksen lähettäjän on joko peruutettava sähköinen hallinnollinen asiakirja 60 §:n mukaisesti tai muutettava tuotteiden määräraikka 61 §:n mukaisesti.

---

67 §

Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa 61 §:ssä tarkoitettua määräraikan muuttamista tai 63 §:ssä tarkoitettua energiatuotteiden jakamista koskevan tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Lähettäjän on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin määräraikka muuttuu tai siirto jaetaan. Lähettäjän on annettava sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos, kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä. Lähettäjän on säilytettävä määräraikan muuttamista tai energiatuotteiden jakamista koskeva vara-asiakirja kirjanpidossaan.

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa vienti-ilmoituksen antajalle 1 momentin 1 kohdan mukaisen vara-asiakirjan jäljennöksen siirrettäessä tuotteita vientipaikkaan tai ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikkaan. Vienti-ilmoituksen antaja toimittaa vara-asiakirjan jäljennöksen tai vara-asiakirjan yksilöllisen tunnusteen vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

68 §

Vastaanottoraportin ja vientiraportin korvaavat asiakirjat

Verohallinto lähettää 1 momentissa tarkoitetun asiakirjan jäljennöksen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ja säilyttää määräjäsenvaltiosta vastaanottamansa asiakirjan jäljennöksen lähettäjän saatavilla tai lähettää sen lähettäjälle, paitsi jos vastaanottaja pystyy antamaan vastaanottoraportin tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos kyse on asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Jos 65 §:ssä tarkoitettua vientiraporttia tai ilmoitusta siitä, että tuotteita ei enää viedä unionin alueelta, ei voida esittää siirron päätyttyä, koska vientijäsenvaltiossa ei ole käytettävissä tietokoneistettua järjestelmää tai sähköinen hallinnollinen asiakirja ei ole korvannut paperista asiakirjaa, vientijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset lähettävät lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille paperille laaditun asiakirjan, jossa on samat tiedot kuin vientiraportissa ja jossa todistetaan, että siirto on päättynyt, tai ilmoituksen, jossa todistetaan, että tuotteita ei viedä unionin alueelta, paitsi jos vientiraportti tai ilmoitus voidaan toimittaa tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos on kyse asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä vientijäsenvaltiossa tai kun sähköinen hallinnollinen asiakirja on korvannut paperisen asiakirjan, vientijäsenvaltion toimivaltaiset

viranomaiset lähettävät vientiraportin tai ilmoituksen siitä, että tuotteita ei enää viedä unionin alueelta.

74 §

Yksityishenkilön hankinnat

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yksityishenkilön on ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Kun yksityishenkilö on tehnyt ilmoituksen ja antanut vakuuden, Verohallinto antaa hänelle tuotteiden kuljetuksen yksilöivän tunnisteen. Yksityishenkilön on toimitettava tunniste tuotteiden kuljettajalle, jonka on pyydyttävä esittävänä se toimivaltaiselle viranomaiselle kuljetuksen aikana.

---

78 c §

Varamenettelyt ja sähköisten asiakirjojen korvaaminen

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa 78 a §:n 5 momentissa tarkoitettua määräpaikan muuttamista koskevan tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Lähettäjän on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin määräpaikka muuttuu. Lähettäjän on annettava sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnos, kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä. Lähettäjän on säilytettävä määräpaikan muuttamista koskeva vara-asiakirja kirjanpidossaan.

Verohallinto lähettää 5 momentissa tarkoitetun asiakirjan jäljennöksen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, paitsi jos varmistettu vastaanottaja tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja pystyy antamaan vastaanottoraportin tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos kyse on asianmukaisesti perustellusta tapauksesta. Verohallinto säilyttää määräjäsenvaltiosta vastaanottamansa asiakirjan jäljennöksen lähettäjän saatavilla tai lähettää sen lähettäjälle.

---

79 §

Etämyynti

Etämyyjä on verovelvollinen. Jos etämyyjällä on veroedustaja, hän on etämyyjän sijasta verovelvollinen. Etämyyjä on vastuussa veroedustajan suoritettavasta valmisteverosta kuin omasta verostaan. Jos etämyyjä ei noudata 80 §:ssä säädettyjä ilmoittamista ja vakuuden antamista koskevia velvollisuuksiaan, tuotteet hankkinut yksityishenkilö on vastuussa verosta etämyyjän lisäksi.

---

80 §

Menettely etämyynnissä

Etämyyjän, jolla ei ole Suomessa veroedustajaa, on ilmoitettava Verohallinnolle tuotteista ennen niiden lähettämistä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Kun etämyyjä on tehnyt ilmoituksen ja antanut vakuuden, Verohallinto antaa tälle tuotteiden kuljetuksen yksilöivän tunniste. Etämyyjän on toimitettava tunniste tuotteiden kuljettajalle, jonka on pyydettyä esitettävä se toimivaltaiselle viranomaiselle kuljetuksen aikana.

Etämyyjän, jolla on Suomessa veroedustaja, on toimitettava veroedustajan valmisteveronumero tuotteiden kuljettajalle. Kuljettajan on pyydettyä esitettävä se toimivaltaiselle viranomaiselle kuljetuksen aikana.

82 §

Sääntöjenvastainen menettely

Sääntöjenvastaisuudella tarkoitetaan tässä pykälässä tilannetta, jossa 75 §:n 1 ja 3 momentissa tai 79 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden siirrossa ei ole noudatettu 78 §:ssä tai 80 §:ssä tarkoitettua menettelyä ja jossa tästä syystä kyseisten tuotteiden siirto tai sen osa ei ole päättynyt säännösten mukaisesti. Sääntöjenvastaisuutena ei kuitenkaan pidetä 80 §:ssä säädetyn kuljetuksen yksilöivää tunnistetta tai valmisteveronumeroa koskevan velvollisuuden laiminlyöntiä.

82 a §

Kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevia erityisiä säännöksiä

Veron ilmoittamis- ja suorittamisvelvollisuus syntyy:

Tätä pykälää sovelletaan 82 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa siirtomenettelyjen laiminlyöntitilanteissa myös, jos siirto tai sen osa on päättynyt säännösten mukaisesti.

83 a §

Valmisteveron palauttaminen

Jos palautushakemuksen yhteydessä ilmoitetaan puutteellisia tai virheellisiä tietoja, sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 37 ja 38 §:ssä säädetään veronkorotuksesta. Palautuksen hakijan vahingoksi määrättyllä verolla tarkoitetaan perusteetta haetun palautuksen määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 74 §:n 3 momentti, 80 §:n 1 momentti ja uusi 3 momentti, 82 §:n 4 momentti sekä 82 a §:n 2 momentin johdantokappale ja uusi 5 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä syyskuuta 2024.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi

Laki

valmisteverotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 2 §, 6 §:n 19 kohta, 8 §:n 3 ja 4 kohta, 11 a §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentin 5 kohta, 18 §:n 1 momentin 3 kohta ja 3 momentti, 51 §:n 1 momentin 3 kohta, 55 §:n 1 momentti, 58 §:n 2 momentti, 65 §:n 2 momentti, 67 §:n 6 ja 7 momentti, 68 §:n 2, 4 ja 6 momentti, 74 §:n 3 momentti, 78 c §:n 4 ja 6 momentti, 79 §:n 2 momentti, 80 §:n 1 momentti, 82 §:n 4 momentti, 82 a §:n 2 momentin johdantokappale ja 83 a §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §, 11 a §:n 1 momentti, 74 §:n 3 momentti, 80 §:n 1 momentti, 82 a §:n 2 momentin johdantokappale ja 83 a §:n 4 momentti laissa 766/2020, 6 §:n 19 kohta, 8 §:n 4 kohta, 18 §:n 3 momentti, 51 §:n 1 momentin 3 kohta, 55 §:n 1 momentti, 65 §:n 2 momentti, 67 §:n 7 momentti ja 78 c §:n 4 ja 6 momentti laissa 1213/2021, 18 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 418/2022, 58 §:n 2 momentti ja 68 §:n 2 momentti laissa 1178/2016 ja 82 §:n 4 momentti laissa 960/2022, sekä

lisätään 80 §:ään uusi 3 momentti ja 82 a §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Alueellinen soveltamisala

Alueellinen soveltamisala

Valmisteveron alaisia ovat ne 1 §:n 2 momentissa mainituissa laeissa tarkoitetut tuotteet, jotka Suomessa valmistetaan tai vastaanotetaan toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta tai tuodaan Suomeen unionin ulkopuolelta.

Valmisteveron alaisia ovat ne 1 §:n 2 momentissa mainituissa laeissa tarkoitetut tuotteet, jotka Suomessa valmistetaan, *mukaan lukien niiden uuttaminen*, tai vastaanotetaan toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta *taikka* tuodaan Suomeen unionin ulkopuolelta *tai saapuvat Suomeen unionin ulkopuolelta sääntöjenvastaisesti*.

6 §

6 §

Muut määritelmät

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

19) *yhdenmukaistetun valmisteveron alaisilla tuotteilla* neuvoston direktiivin 2008/118/EY täytäntöön panemisesta valmisteveron alaisten tavaroiden väliaikaisesti verottomia siirtoja koskevien tietokoneistettujen

19) *yhdenmukaistetun valmisteveron alaisilla tuotteilla* neuvoston direktiivin (EU) 2020/262 täydentämisestä *vahvistamalla* valmisteveron alaisten tavaroiden *siirtojen yhteydessä vaihdettavien asiakirjojen rakenne ja*

Voimassa oleva laki

menettelyjen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 684/2009 liitteen II kohdassa 11 tarkoitettuja tuotteita;

8 §

Kulutukseen luovutus

Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan:

3) valmisteveron alaisten tuotteiden valmistusta tai jalostusta väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella;

4) valmisteveron alaisten tuotteiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti ja sääntöjenvastainen saapuminen mukaan lukien, Suomeen unionin ulkopuolelta, paitsi jos tuotteet asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään;

11 a §

Sääntöjenvastaista menettelyä koskevia erityisiä säännöksiä

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11–20, 32 ja 33 §:n säännöksiä verokaudesta, veroilmoituksen määräpäivästä ja verokauden veron maksamisesta ei sovelleta, jos valvontatoimenpiteen yhteydessä tai muutoin havaitaan, että tuotteita maahantuotaessa, vastaanotettaessa tai siirretäessä on tapahtunut edellä 11 §:ssä tarkoitettu sääntöjenvastaisuus. Veron suorittamisvelvollisuus syntyy välittömästi, kun tuotteet on sääntöjenvastaisesti vastaanotettu tai tuotu maahan taikka siirron aikana tapahtunut sääntöjenvastaisuus on muutoin todettu.

Ehdotus

sisältö sekä vahvistamalla tavaroiden luonteesta johtuvan menettämisen raja-arvo annetun komission delegoidun asetuksen 2022/1636 liitteen II kohdassa 10 tarkoitettuja tuotteita;

8 §

Kulutukseen luovutus

Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan:

3) valmisteveron alaisten tuotteiden valmistusta tai jalostusta, *sääntöjenvastainen valmistus ja jalostus mukaan lukien*, väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella;

4) valmisteveron alaisten tuotteiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti ja sääntöjenvastainen saapuminen mukaan lukien, *ellei tullivelka ole lakannut asetuksen (EU) N:o 952/2013 124 artiklan 1 kohdan e, f, g tai k alakohdan mukaisesti*, Suomeen unionin ulkopuolelta, paitsi jos tuotteet asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään;

11 a §

Sääntöjenvastaista menettelyä koskevia erityisiä säännöksiä

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11–20, 32 ja 33 §:n säännöksiä verokaudesta, veroilmoituksen määräpäivästä ja verokauden veron maksamisesta ei sovelleta, jos valvontatoimenpiteen yhteydessä tai muutoin havaitaan, että tuotteita maahantuotaessa, vastaanotettaessa tai siirretäessä on tapahtunut edellä 11 §:ssä tarkoitettu sääntöjenvastaisuus. Veron *ilmoittamis- ja suorittamisvelvollisuus* syntyy välittömästi, kun tuotteet on sääntöjenvastaisesti vastaanotettu tai tuotu maahan taikka siirron aikana tapahtunut sääntöjenvastaisuus on muutoin todettu.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Verovelvolliset

Verovelvolliset

Valmisteverovelvollinen on:

Valmisteverovelvollinen on:

5) se, joka valmistaa tai jalostaa muualla kuin verottomassa varastossa valmisteveron alaisia tuotteita tai osallistuu valmistamiseen tai jalostamiseen;

5) se, joka valmistaa tai jalostaa muualla kuin verottomassa varastossa valmisteveron alaisia tuotteita tai osallistuu valmistamiseen tai jalostamiseen, *sääntöjenvastainen valmistus ja jalostus mukaan lukien*;

18 §

18 §

Vapautukset valmisteverosta

Vapautukset valmisteverosta

Verottomia ovat tuotteet, jotka:

Verottomia ovat tuotteet, jotka:

3) on tarkoitettu Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltion, joka ei ole se jäsenvaltio, jossa valmisteverosaatava on syntynyt, asevoimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin;

3) on tarkoitettu *Suomessa olevien toisten* Pohjois-Atlantin sopimuksen *sopimusvaltioiden asevoimien käyttöön* tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien ja kanttiinien tarpeisiin;

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään toisesta jäsenvaltiosta 1 momentissa tarkoitetuille vastaanottajille väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valmisteveron alaisen tuotteen mukana on oltava verovapautustodistus. Verovapautustodistuksessa on ilmoitettava luovutettaviksi tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden luonne ja määrä, tuotteiden arvo, verosta vapautetun vastaanottajan henkilöllisyys ja vapautuksen varmentava isäntäjäsenvaltio. Lisäksi sovelletaan, mitä 8 luvussa säädetään tuotteiden siirroista väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään toisesta jäsenvaltiosta 1 momentissa tarkoitetuille vastaanottajille väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valmisteveron alaisen tuotteen mukana on oltava verovapautustodistus. Verovapautustodistuksessa on ilmoitettava luovutettaviksi tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden luonne ja määrä, tuotteiden arvo, verosta vapautetun vastaanottajan henkilöllisyys ja vapautuksen varmentava isäntäjäsenvaltio. Lisäksi sovelletaan, mitä 8 luvussa säädetään tuotteiden siirroista väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. *Jos tuotteita siirretään 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuille vastaanottajille 58–68 §:n säännöksiä ei sovelleta siirtoihin, silloin kun niihin sovelletaan suoraan Pohjois-Atlantin sopimukseen perustuvaa menettelyä.*

51 §

51 §

Tuotteiden siirrot väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

Tuotteiden siirrot väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä unionin alueella tai, jos tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta:

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä unionin alueella tai, jos tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta:

3) tuontipaikasta johonkin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun määräpaikkaan tai vastaanottajalle, jos kyseiset tuotteet lähettää rekisteröity lähettäjä lukuun ottamatta tilanteita, joissa tuonti tapahtuu verottomassa varastossa; valmisteveron alaisia tuotteita voidaan kuitenkin siirtää tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos tull ilmoituksen antaja on toimittanut tuontijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 389/2012 19 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen valmisteveronumeron, jolla yksilöidään siirron rekisteröity lähettäjä ja vastaanottaja.

3) tuontipaikasta johonkin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun määräpaikkaan tai vastaanottajalle, jos kyseiset tuotteet lähettää rekisteröity lähettäjä lukuun ottamatta tilanteita, joissa tuonti tapahtuu verottomassa varastossa; valmisteveron alaisia tuotteita voidaan kuitenkin siirtää tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos tull ilmoituksen antaja tai muu henkilö, jota tullimudollisuudet suoraan tai välillisesti koskevat asetuksen (EU) N:o 952/2013 15 artiklan mukaisesti on toimittanut tuontijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 389/2012 19 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen valmisteveronumeron, jolla yksilöidään siirron rekisteröity lähettäjä ja vastaanottaja sekä tarvittaessa todisteet siitä, että tuodut tuotteet on tarkoitus lähettää tuontijäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon;

55 §

55 §

Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista

Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista

Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähittäjän on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa. Vakuutta ei tarvita, kun energiatuotteita siirretään kiinteitä putkia pitkin.

Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähittäjän on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla unionissa. Vakuutta ei tarvita, kun energiatuotteita siirretään kiinteitä putkia pitkin lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tapauksia.

Voimassa oleva laki

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa

Jos valmisteveron alaisia tuotteita lähetetään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on toimitettava sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos Verohallinnolle tietokoneistettua järjestelmää käyttäen.

65 §

Vientiraportti

Jos toisesta jäsenvaltiosta lähetetyt tuotteet on siirretty Suomessa sijaitsevaan vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, Verohallinto tarkastaa tiedot ja lähettää vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Verohallinto ilmoittaa lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos tuotteita ei enää viedä unionista. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tästä lähettäjälle viipymättä. Saatuaan ilmoituksen lähettäjän on joko peruutettava sähköinen hallinnollinen asiakirja 60 §:n mukaisesti tai muutettava tuotteiden määräpaikka 61 §:n mukaisesti.

Ehdotus

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa

Jos valmisteveron alaisia tuotteita lähetetään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on toimitettava sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos Verohallinnolle tietokoneistettua järjestelmää käyttäen. *Jos valmisteveron alaisia tuotteita toimitetaan vientiin, vienti-ilmoituksen antajan on toimitettava Tullille yksilöivä hallinnollinen viitekoodi, joka ilmaisee vienti-ilmoituksessa tarkoitetut valmisteveron alaiset tuotteet.*

65 §

Vientiraportti

Jos toisesta jäsenvaltiosta lähetetyt tuotteet on siirretty Suomessa sijaitsevaan vientipaikkaan ja vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, Verohallinto tarkastaa tiedot ja lähettää vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. *Jos sähköisen hallinnollisen asiakirjan ja vienti-ilmoituksen välillä on epäkohdonmukaisuuksia, Verohallinto ilmoittaa siitä lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tietokoneistettua järjestelmää käyttäen. Verohallinto ilmoittaa tietokoneistettua järjestelmää käyttäen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos tuotteita ei enää viedä unionista.* Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tästä lähettäjälle viipymättä. Saatuaan ilmoituksen lähettäjän on joko peruutettava sähköinen hallinnollinen asiakirja 60 §:n mukaisesti tai muutettava tuotteiden määräpaikka 61 §:n mukaisesti.

67 §

Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa 61 §:ssä tarkoitettua määräpaikan muuttamista tai 62 §:ssä tarkoitettua energiatuotteiden jakamista koskevan tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Lähettäjän on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin määräpaikka muuttuu tai siirto jaetaan.

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa vienti-ilmoituksen antajalle 1 momentin 1 kohdan mukaisen vara-asiakirjan jäljennöksen siirrettäessä tuotteita vientipaikkaan tai ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikkaan. *Jos vienti-ilmoitusta ei anneta Suomessa, vienti-ilmoituksen antaja toimittaa vara-asiakirjan jäljennöksen vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.*

68 §

Vastaanottoraportin ja vientiraportin korvaavat asiakirjat

Verohallinto lähettää 1 momentissa tarkoitettua asiakirjan jäljennöksen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ja säilyttää vastaanottamansa jäljennöksen vastaanottajan saatavilla, paitsi jos vastaanottaja pystyy anta-

67 §

Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa 61 §:ssä tarkoitettua määräpaikan muuttamista tai 63 §:ssä tarkoitettua energiatuotteiden jakamista koskevan tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Lähettäjän on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin määräpaikka muuttuu tai siirto jaetaan. *Lähettäjän on annettava sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos, kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytävissä. Lähettäjän on säilytettävä määräpaikan muuttamista tai energiatuotteiden jakamista koskeva vara-asiakirja kirjanpidossaan.*

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa vienti-ilmoituksen antajalle 1 momentin 1 kohdan mukaisen vara-asiakirjan jäljennöksen siirrettäessä tuotteita vientipaikkaan tai ulkoisen passitusmenettelyn lähtötullitoimipaikkaan. Vienti-ilmoituksen antaja toimittaa vara-asiakirjan jäljennöksen tai vara-asiakirjan yksilöllisen tunnisteiden vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

68 §

Vastaanottoraportin ja vientiraportin korvaavat asiakirjat

Verohallinto lähettää 1 momentissa tarkoitettua asiakirjan jäljennöksen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ja säilyttää määräjäsenvaltiosta vastaanottamansa asiakirjan jäljennöksen lähettäjän saatavilla tai

Voimassa oleva laki

maan vastaanottoraportin tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos kyse on asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Jos 65 §:ssä tarkoitettua vientiraporttia ei voida esittää siirron päätyttyä, koska vientijäsenvaltiossa ei ole käytettävissä tietokoneistettua järjestelmää tai sähköinen hallinnollinen asiakirja ei ole korvannut paperista asiakirjaa, vientijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset lähettävät lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille paperille laaditun asiakirjan, jossa on samat tiedot kuin vientiraportissa ja jossa todistetaan, että siirto on päättynyt, paitsi jos vientiraportti voidaan toimittaa tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos on kyse asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä vientijäsenvaltiossa tai kun sähköinen hallinnollinen asiakirja on korvannut paperisen asiakirjan, vientijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset lähettävät vientiraportin.

74 §

Yksityishenkilön hankinnat

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yksityishenkilön on ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

Ehdotus

lähettää sen lähettäjälle, paitsi jos vastaanottaja pystyy antamaan vastaanottoraportin tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos kyse on asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Jos 65 §:ssä tarkoitettua vientiraporttia tai ilmoitusta siitä, että tuotteita ei enää viedä unionin alueelta, ei voida esittää siirron päätyttyä, koska vientijäsenvaltiossa ei ole käytettävissä tietokoneistettua järjestelmää tai sähköinen hallinnollinen asiakirja ei ole korvannut paperista asiakirjaa, vientijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset lähettävät lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille paperille laaditun asiakirjan, jossa on samat tiedot kuin vientiraportissa ja jossa todistetaan, että siirto on päättynyt, tai ilmoituksen, jossa todistetaan, että tuotteita ei viedä unionin alueelta, paitsi jos vientiraportti tai ilmoitus voidaan toimittaa tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos on kyse asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä vientijäsenvaltiossa tai kun sähköinen hallinnollinen asiakirja on korvannut paperisen asiakirjan, vientijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset lähettävät vientiraportin tai ilmoituksen siitä, että tuotteita ei enää viedä unionin alueelta.

74 §

Yksityishenkilön hankinnat

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yksityishenkilön on ennen tuotteiden kuljetuksen alkamista ilmoitettava Verohallinnolle toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Kun yksityishenkilö on tehnyt ilmoituksen ja antanut vakuuden, Verohallinto antaa hänelle tuotteiden kuljetuksen yksilöivän tunniste. Yksityishenkilön on toimitettava tunniste tuotteiden kuljettajalle, jonka on pyydettyessä esitettävä se toimivaltaiselle viranomaiselle kuljetuksen aikana.

78 c §

Varamenettelyt ja sähköisten asiakirjojen korvaaminen

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa 78 a §:n 5 momentissa tarkoitettua määräpaikan muuttamista koskevan tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Lähettäjän on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin määräpaikka muuttuu.

Verohallinto lähettää 5 momentissa tarkoitetun asiakirjan jäljennöksen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ja säilyttää vastaanottamansa jäljennöksen vastaanottajan saatavilla, paitsi jos varmistettu vastaanottaja tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja pystyy antamaan vastaanottoraportin tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos kyse on asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

79 §

Etämyynti

Etämyyjä on verovelvollinen. Jos etämyyjällä on veroedustaja, hän on etämyyjän sijasta verovelvollinen. Etämyyjä on vastuussa veroedustajan suoritettavasta valmisteverosta kuin omasta verostaan.

78 c §

Varamenettelyt ja sähköisten asiakirjojen korvaaminen

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa 78 a §:n 5 momentissa tarkoitettua määräpaikan muuttamista koskevan tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Lähettäjän on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin määräpaikka muuttuu. *Lähettäjän on annettava sähköisen yksinkertaistetun hallinnollisen asiakirjan luonnos, kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytävissä. Lähettäjän on säilytettävä määräpaikan muuttamista koskeva vara-asiakirja kirjanpidossaan.*

Verohallinto lähettää 5 momentissa tarkoitetun asiakirjan jäljennöksen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, paitsi jos varmistettu vastaanottaja tai väliaikaisesti varmistettu vastaanottaja pystyy antamaan vastaanottoraportin tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti tai jos kyse on asianmukaisesti perustellusta tapauksesta. *Verohallinto säilyttää määrjäsenvaltiosta vastaanottamansa asiakirjan jäljennöksen lähettäjän saatavilla tai lähettää sen lähettäjälle.*

79 §

Etämyynti

Etämyyjä on verovelvollinen. Jos etämyyjällä on veroedustaja, hän on etämyyjän sijasta verovelvollinen. Etämyyjä on vastuussa veroedustajan suoritettavasta valmisteverosta kuin omasta verostaan. *Jos etämyyjä ei noudata 80 §:ssä säädettyjä ilmoittamista ja vakuuden antamista koskevia velvollisuuksiaan,*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tuotteet hankkinut yksityishenkilö on vastuussa verosta etämyyjän lisäksi.

80 §

80 §

Menettely etämyynnissä

Menettely etämyynnissä

Etämyyjän, jolla ei ole Suomessa veroedustajaa, on ilmoitettava Verohallinnolle tuotteista ennen niiden lähettämistä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

Etämyyjän, jolla ei ole Suomessa veroedustajaa, on ilmoitettava Verohallinnolle tuotteista ennen niiden lähettämistä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen ja annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. *Kun etämyyjä on tehnyt ilmoituksen ja antanut vakuuden, Verohallinto antaa tälle tuotteiden kuljetuksen yksilöivän tunnistein. Etämyyjän on toimitettava tunniste tuotteiden kuljettajalle, jonka on pyydettäessä esitettävä se toimivaltaiselle viranomaiselle kuljetuksen aikana.*

82 §

82 §

Sääntöjenvastainen menettely

Sääntöjenvastainen menettely

Sääntöjenvastaisuudella tarkoitetaan tässä pykälässä tilannetta, jossa 75 §:n 1 ja 3 momentissa tai 79 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden siirrossa ei ole noudatettu 78 §:ssä tai 80 §:ssä tarkoitettua menettelyä ja jossa tästä syystä kyseisten tuotteiden siirto tai sen osa ei ole päättynyt säännösten mukaisesti.

Sääntöjenvastaisuudella tarkoitetaan tässä pykälässä tilannetta, jossa 75 §:n 1 ja 3 momentissa tai 79 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden siirrossa ei ole noudatettu 78 §:ssä tai 80 §:ssä tarkoitettua menettelyä ja jossa tästä syystä kyseisten tuotteiden siirto tai sen osa ei ole päättynyt säännösten mukaisesti. *Sääntöjenvastaisuutena ei kuitenkaan pidetä 80 §:ssä säädetyn kuljetuksen yksilöivää tunnistetta tai valmisteveronumeroa koskevan velvollisuuden laiminlyöntiä.*

82 a §

82 a §

Kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevia erityisiä säännöksiä

Kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevia erityisiä säännöksiä

Voimassa oleva laki

Veron suorittamisvelvollisuus syntyy:

-----

83 a §

Valmisteveron palauttaminen

Jos palautushakemuksen yhteydessä ilmoitetaan puutteellisia tai virheellisiä tietoja, sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 37 ja 38 §:ssä säädetään veronkorotuksesta.

Ehdotus

Veron ilmoittamis- ja suorittamisvelvollisuus syntyy:

Tätä pykälää sovelletaan 82 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa siirtomenettelyjen laiminlyöntitilanteissa myös, jos siirto tai sen osa on päättynyt säännösten mukaisesti.

83 a §

Valmisteveron palauttaminen

Jos palautushakemuksen yhteydessä ilmoitetaan puutteellisia tai virheellisiä tietoja, sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 37 ja 38 §:ssä säädetään veronkorotuksesta. *Palautuksen hakijan vahingoksi määrättyllä verolla tarkoitetaan perusteetta haetun palautuksen määrää.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 74 §:n 3 momentti, 80 §:n 1 momentti ja uusi 3 momentti, 82 §:n 4 momentti sekä 82 a §:n 2 momentin johdantokappale ja uusi 5 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä syyskuuta 2024.
